

Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht, aflevering 1 2021, nummers 1 – 34 vrijdag 8 januari 2021

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl
Telefoon 088 361 1020
Citeertitels JnB 2021

De Jurisprudentienieuwsbrief bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes - elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel)rechtsgebied aangeboden. Door in onderstaande inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende

onderwerpen: (Door op het onderwerp te klikken komt u direct bij de uitspraken op het betreffende rechtsgebied.)

Algemeen bestuursrecht.....	3
Schadevergoedingsrecht.....	6
Handhaving	6
Omgevingsrecht	8
Wabo	8
8.40- en 8.42-AMvB's.....	12
Natuurbescherming.....	12

Disclaimer

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht is een uitgave van het Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak (hierna: LBVr), team bestuursrecht. De nieuwsbrief is met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Het LBVr kan de juistheid, volledigheid en actualiteit van de nieuwsbrief echter niet garanderen. Voor zover de nieuwsbrief links bevat naar websites, is het LBVr niet aansprakelijk voor de inhoud daarvan. De inhoud van de nieuwsbrief is uitsluitend bedoeld voor uw eigen gebruik. Ander gebruik, waaronder de commerciële exploitatie van de inhoud van de nieuwsbrief, is niet toegestaan. Er kunnen geen rechten aan de inhoud van de nieuwsbrief worden ontleend. Het gebruik dat wordt gemaakt van de inhoud van de nieuwsbrief komt voor eigen risico. Aansprakelijkheid voor schade, in welke vorm dan ook - direct en / of indirect - ontstaan door dan wel voortvloeiend uit gebruik van de inhoud van de nieuwsbrief, wordt door het LBVr afgewezen.

Waterwet	14
Volksverzekeringen	15
Sociale zekerheid overig	16
TOZO, NOW, TOFA	16
Bestuursrecht overig	21
APV-Exploitatievergunning	21
Marktverordening	24
Openbare orde	24
Rijkswet op het Nederlanderschap	25
Wegenverkeerswet	29
Wet bescherming persoonsgegevens	29
Wet openbaarheid van bestuur	31
Vreemdelingenrecht	33
Regulier	33
Terugkeerbesluit	37
Richtlijnen en verordeningen	39
Vreemdelingenbewaring	40

Algemeen bestuursrecht

JnB2021, 1

Rechtbank Gelderland, 18-12-2020 (publ. 21-12-2020), AWB 19/2184

college van burgemeester en wethouders van Berkelland, verweerder.

Awb 1:2

BELANGHEBBENDE. Omgevingsvergunning voor de bouw van een antennemast. Niet is uitgesloten dat ook bij een veldsterkte die lager is dan 1 V/m, en ook in het geval van eiseres, sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. Daarom moet eiseres naar het oordeel van de rechtbank worden aangemerkt als belanghebbende.

Besluit waarbij verweerder aan de derde-partij een omgevingsvergunning heeft verleend voor de bouw van een antennemast. [...]

Is eiseres aan te merken als belanghebbende?

4.1. De woning van eiseres staat op een afstand van ongeveer 650 meter van de zendmast. Niet is in geschil dat eiseres geen zicht op de zendmast heeft vanaf haar woning. De vraag is enkel of eiseres gevolgen van enige betekenis ondervindt in de vorm van een verhoogd gezondheidsrisico als gevolg van het elektromagnetische veld (EMV) rond de zendmast. [...]

4.4. De bestuursrechter is niet de aangewezen instantie om te bepalen of en zo ja, bij welke veldsterkte, welke gezondheidseffecten optreden. Wel moet de bestuursrechter beoordelen of de gestelde gezondheidseffecten bij de gegeven veldsterkte zo hoog zijn, dat dit belanghebbendheid oplevert in de zin van de Awb.

Naar het oordeel van de rechtbank is het, alle argumenten, onder verwijzing naar wetenschappelijke literatuur, overziend, niet uitgesloten dat ook bij een veldsterkte die lager is dan 1 V/m, en dus ook in het geval van eiseres, sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. Voor die conclusie acht de rechtbank mede van belang dat voortschrijdend wetenschappelijk inzicht over de gezondheidseffecten van EMV's maken dat niet langer kan worden uitgegaan van de conclusies uit het deskundigenbericht van de StAB dat centraal stond in de uitspraak van de Afdeling van 14 januari 2009 [Red.: [ECLI:NL:RVS:2009:BG9796](#)]. Ook is van belang dat een instantie als de Gezondheidsraad, van wie de adviezen een belangrijke rol spelen in de oordeelsvorming in zaken als deze, in haar laatste rapport in wezen bevestigt dat bij 5G nog niet duidelijk is welke gezondheidseffecten optreden en ook dat, hoe onwaarschijnlijk mogelijk ook, er verbanden bestaan tussen EMV's en bepaalde ziektes. De Gezondheidsraad wijst ook op de samenhang tussen blootstelling aan EMV's en bepaalde biologische processen. Daarom moet eiseres naar het oordeel van de rechtbank worden aangemerkt als belanghebbende.

Of het gezondheidsrisico zodanig is dat verweerder de door eiseres gewenste omgevingsvergunning niet had kunnen verlenen is een inhoudelijke toets waaraan in het kader van de beantwoording van de vraag naar belanghebbendheid niet wordt toegekomen. [...]

[ECLI:NL:RBGEL:2020:6699](#)

JnB2021, 2

MK ABRS, 23-12-2020, 201900659/1/A3

schoolbestuur voor primair en voortgezet onderwijs tussen Lauwers en Eems-stichting (de stichting).

Awb 1:1, 1:3

Wet openbaarheid van bestuur (hierna: WOB) 1a

Wet op het primair onderwijs (hierna: Wpo) 1, 48

Wet op het voortgezet onderwijs (hierna: Wvo) 1, 42b

Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) Boek 2

BESTUURSORGAAN. Afwijzing WOB-verzoeken. Gelet op artikel 1 van de Wpo en artikel 1 van de Wvo is de stichting het bevoegd gezag van verschillende scholen voor primair en voortgezet onderwijs. Ingevolge artikel 48, vijfde lid, van de Wpo en artikel 42b, vijfde lid, van de Wvo oefent de stichting alle taken en bevoegdheden van het bevoegd gezag uit. Slechts voor zover deze bevoegdheden strekken tot het eenzijdig bepalen van de rechtspositie van andere rechtssubjecten, is de stichting bestuursorgaan in de zin van artikel 1:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Awb. De Afdeling preciseert hiermee haar rechtspraak ten opzichte van de uitspraak van 23 november 2016 ([ECLI:NL:RVS:2016:3128](https://ecli.nl/RVS:2016:3128)).

[ECLI:NL:RVS:2020:2963](https://ecli.nl/RVS:2020:2963)

In soortgelijke zin de uitspraak van de Afdeling van dezelfde datum inzake nr.

[ECLI:NL:RVS:2020:3067](https://ecli.nl/RVS:2020:3067).

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Wet openbaarheid van bestuur" (JnB2021, 26).

JnB2021, 3

MK CRvB, 23-12-2020 (publ. 28-12-2020), 19 1005 WIA

Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (hierna: Uww).

Awb 7:3 onder d

HOORPLICHT. Nu het Uww i.c. het antwoordformulier hoorzitting niet ontvangen heeft, mocht het Uww op grond van artikel 7:3, onder d, van de Awb afzien van het horen van appellant. Daarnaast heeft appellant in beroep en hoger beroep voldoende gelegenheid gehad om zijn standpunt naar voren te brengen.

[ECLI:NL:CRVB:2020:3277](https://ecli.nl/CRVB:2020:3277)

JnB2021, 4

ABRS, 23-12-2020, 202003316/1/A3

college van burgemeester en wethouders van Gouda.

Awb 7:11

HEROVERWEGING. BESTUURSDWANG. Artikel 7:11 van de Awb brengt mee dat in de bezwaarfase een volledige heroverweging moet plaatsvinden, wat ertoe kan leiden dat het bestuursorgaan de grondslag van het besluit wijzigt. I.c.

heeft het college in het besluit op bezwaar de grondslag van het besluit gewijzigd door daarin op te nemen dat spoedeisende bestuursdwang in plaats van gewone bestuursdwang is toegepast. Dat het besluit op bezwaar op een andere grondslag berust, betekent niet dat het college het primaire besluit heeft herroepen.

[ECLI:NL:RVS:2020:3095](#)

JnB2021, 5

CBb, 21-12-2020 (publ. 22-12-2020), 20/845

college van burgemeester en wethouders van Amsterdam, verweerder.

Awb 8:29 lid 3

GEHEIMHOUDING. Verzoek beperking kennisneming persoonsgegevens. Voor zover verweerder om beperking van de kennisneming heeft verzocht van de geboortedatum en -plaats van [naam 3], werknemer van appellant, wordt geen reden voor toewijzing van het verzoek gezien. Het College ziet niet in waarom appellant geen kennis zou mogen nemen van de geboortedatum en -plaats van zijn werknemer, voor zover hij die kennis niet al lang heeft, bijvoorbeeld omdat hij zich ervan moet vergewissen wie hij in dienst heeft.

[ECLI:NL:CBB:2020:1033](#)

JnB2021, 6

CRvB, 11-12-2020 (publ. 24-12-2020), 20/985 ANW-V

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank.

Awb 8:109

GRIFFIERECHT. Beroep op betalingsonmacht. In de periode na half maart 2020 is er in verband met de situatie rondom het Coronavirus weinig tot geen vliegverkeer mogelijk geweest tussen Nederland en Marokko. In deze periode zijn de nota en betalingsherinnering aan appellante verstuurd. Gelet hierop kan niet worden uitgesloten dat appellante niet in de gelegenheid is geweest om binnen de gestelde termijn een beroep op betalingsonmacht te doen.

[ECLI:NL:CRVB:2020:3378](#)

JnB2021, 7

MK ABRS, 23-12-2020, 201906480/1/A3

Awb 8:119 lid 1 aanhef en onder b

HERZIENING. Afwijzing verzoek om herziening uitspraak. De aan het herzieningsverzoek ten grondslag gelegde informatie voldoet niet aan het in artikel 8:119, eerste lid, aanhef en onder b, van de Awb neergelegde vereiste. De toename van het toegestane aantal woningen met een hoge geluidbelasting en de daaraan ten grondslag liggende berekeningsmethode zijn onderwerpen die al vele jaren zowel in het parlement als in bestuursrechtelijke procedures spelen. Van [verzoekster] mocht daarom worden verwacht dat zij zich op een eerder moment dan na de uitspraak van 27 juni 2018 bekend maakte met het

document 'Geluid luchtverkeer' dan wel de daarin vervatte informatie. Niet is gebleken dat zij hiertoe niet in staat was.

[ECLI:NL:RVS:2020:3072](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Schadevergoedingsrecht

JnB2021, 8

MK CRvB, 15-12-2020 (publ. 21-12-2020), 19 2514 WWB

college van burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch.

Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden 6

REDELIJKE TERMIJN. Overschrijding redelijke termijn. Er bestaat i.c. geen aanleiding om de aan appellante uitbetaalde dwangsom op de hoogte van de schadevergoeding in mindering te brengen. Die dwangsom is verbeurd omdat het college niet binnen de daarvoor gegeven termijn een beslissing op bezwaar heeft bekend gemaakt. Het opleggen van een dwangsom is een maatregel gericht op het verkrijgen van een beslissing en is niet bedoeld als vergoeding van mogelijke immateriële schade die het gevolg is van het te lang duren van een procedure. Verwijzing naar de uitspraak van de CRvB van 8 september 2011 ([ECLI:NL:CRVB:2011:BT2081](#)). In het arrest van het EHRM van 29 maart 2006, *Pizzati vs Italië* ([62361/00](#)) ziet de Raad geen aanknopingspunten voor een andersluidend oordeel.

[ECLI:NL:CRVB:2020:3235](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Handhaving

JnB2021, 9

MK CBb, 22-12-2020, 19/977

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, verweerder.

Awb 5:6

HANDHAVING. I.c. is de last onder dwangsom in strijd met artikel 5:6 van de Awb opgelegd. Aan de eerder opgelegde last onder bestuursdwang liggen namelijk dezelfde of vergelijkbare feitelijke handelingen ten grondslag. De last onder bestuursdwang was nog niet uitgewerkt. Dat de begunstigingstermijn hiervan was verstreken doet daaraan niet af.

Besluit waarbij verweerder aan appellante een last onder dwangsom opgelegd vanwege overtreding van het Besluit houders van dieren. [...]

2.1 Appellante voert onder meer aan dat verweerder haar, in strijd met artikel 5:6 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), zowel een last onder bestuursdwang als een last onder dwangsom heeft opgelegd voor dezelfde overtreding. De last onder bestuursdwang

was op het moment van de bekendmaking van het primaire besluit namelijk nog niet uitgewerkt. [...]

4.1 Het College ziet zich voor de vraag gesteld of het primaire besluit in strijd met artikel 5:6 van de Awb is opgelegd. Het College beantwoordt deze vraag bevestigend en overweegt daartoe als volgt.

4.2.1 De last onder bestuursdwang van 1 oktober 2018 verplicht appellante tot verbetering van de huisvesting, de hygiënische omstandigheden en de klimaatbeheersing in de stallen waar appellante haar varkens houdt. De in het primaire besluit vervatte maatregel is opgelegd vanwege soortgelijke overtredingen en overlapt daarmee vergaand de juridische grondslag van de last onder bestuursdwang. Verweerder heeft ter zitting overigens erkend dat sprake is van een gedeeltelijke overlap. Appellante heeft naar het oordeel van het College terecht naar voren gebracht dat dezelfde of vergelijkbare feitelijke handelingen ten grondslag liggen aan de last onder bestuursdwang van 1 oktober 2018 en het primaire besluit. Anders dan verweerder stelt, ziet het primaire besluit niet op andere dieren dan de last onder bestuursdwang. In haar exploitatie voert appellante in een doorlopend cyclisch proces biggen aan en af en uit geen van de lasten blijkt dat zij zich beperken tot bepaalde in die cyclus opgelegde dieren.

4.2.2 Het College is voorts van oordeel dat op 25 oktober 2018 de last onder bestuursdwang van 1 oktober 2018 nog niet was uitgewerkt. Die last heeft namelijk geen gelimiteerde geldigheidsduur en was naar verweeders eigen stellingen ook niet uitgevoerd. Dat de begunstigingstermijn op 25 oktober 2018 was verstreken doet daaraan niet af. Immers pas op 19 februari 2019, een aantal maanden na het nemen van het primaire besluit, is aan appellante medegedeeld dat de last onder bestuursdwang niet zal worden gehandhaafd. Op dat moment was de last onder bestuursdwang pas uitgewerkt.

4.2.3 Gelet op het vorenstaande is het College van oordeel dat verweerder het primaire besluit in strijd met artikel 5:6 van de Awb heeft genomen. Verweerder heeft het primaire besluit dan ook dan ook ten onrechte gehandhaafd bij het bestreden besluit. De overige beroepsgronden behoeven daarmee geen bespreking. [...]

[ECLI:NL:CBB:2020:1010](https://www.ecli.nl/CBB/2020/1010)

JnB2021, 10

Voorzieningenrechter Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 18-12-2020, BRE 20/9626 en 20/9625

Opiumwet 3, 13b

Wet experiment gesloten coffeeshopketen 1, 2, 3, 6, 7

HANDHAVING. OPIUMWET 13b. COFFEESHOP. ACHTERDEURPROBLEMATIEK.

Sluiting bedrijfsruimte voor 24 maanden vanwege aantreffen voorraad softdrugs van coffeeshops. Omdat het experiment gesloten coffeeshopketen nog in de opstartfase verkeert en er nog veel onduidelijkheden zijn, is het nu te vroeg om te spreken van een concreet zicht op legalisering van de externe opslag van de handelsvoorraad. Desondanks vindt de voorzieningenrechter dat het feit dat deze wet nu is aangenomen en het experiment in gang is gezet, een

rol speelt bij de vraag of de sluiting van adres 2 voor een periode van 24 maanden evenredig is.

De burgemeester heeft in dit geval niet in redelijkheid gebruik gemaakt van zijn bevoegdheid.

[ECLI:NL:RBZWB:2020:6446](https://ecli.nl/RBZWB:2020:6446)

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Wabo

JnB2021, 11

MK ABRS, 23-12-2020, 201901123/1/R4

college van burgemeester en wethouders van Aalten, appellant sub 2.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht 2.1 lid 1 onder a, c en e

Wet geurhinder en veehouderij (hierna: Wgv) 2

WABO-milieu. Geurhinder. De Wgv vormt op grond van artikel 2, eerste lid, van die wet het exclusieve toetsingskader voor de beoordeling van geurhinder vanwege de stallen van de inrichting. Verwijzing naar de uitspraak van 22 juli 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:1741](https://ecli.nl/RVS:2020:1741). Als een nadere precisering van de in deze uitspraak neergelegde rechtsopvatting wordt overwogen dat op grond van artikel 2, tweede lid, van de Wgv, het bevoegd gezag, voor zover hier van belang, bij de beslissing op de aanvraag ook in acht neemt dat in de inrichting ten minste de voor de veehouderij in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast.

Besluit waarbij het college aan de [maatschap] een omgevingsvergunning heeft verleend voor het uitbreiden van een varkenshouderij. [...]

7. De stichting betoogt dat het gestelde geurreductierendement van de luchtwassers onvoldoende is geborgd. [...]

7.2. Zoals de Afdeling in haar uitspraak van 22 juli 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:1741](https://ecli.nl/RVS:2020:1741) eerder heeft overwogen vormt de Wgv op grond van artikel 2, eerste lid, van die wet het exclusieve toetsingskader voor de beoordeling van geurhinder vanwege de stallen van de inrichting. Niet in geschil is tussen partijen dat aan de normen zoals deze zijn opgenomen in de Wgv wordt voldaan. Op grond van de in deze wet opgenomen normen was er geen reden de vergunning vanwege de geuremissies vanuit de stallen van de inrichting te weigeren.

Als een nadere precisering van de in de uitspraak van 22 juli 2020 neergelegde rechtsopvatting overweegt de Afdeling dat op grond van artikel 2, tweede lid, van de Wgv, het bevoegd gezag, voor zover hier van belang, bij de beslissing op de aanvraag ook in acht neemt dat in de inrichting ten minste de voor de veehouderij in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast. BBT 12 is alleen toepasbaar in gevallen waar geurhinder bij gevoelige receptoren wordt verwacht en/of is onderbouwd. In het nu voorliggende geval wordt aan de geurnormen van de Wgv voldaan. De stichting

heeft niet onderbouwd en evenmin is het anderszins aannemelijk geworden dat in dit geval niettemin sprake is van geurhinder bij gevoelig receptoren op grond waarvan een geurbeheersplan zou moeten worden voorgeschreven. Daarbij neemt de Afdeling tevens in aanmerking dat van het vergunde type luchtwasser niet is gebleken dat het daarbij behorende rendement niet zou worden gehaald en dat het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: het Activiteitenbesluit) handvatten biedt om de goede werking van het gekozen luchtwassysteem te waarborgen.

Het betoog faalt. [...]

[ECLI:NL:RVS:2020:3101](#)

JnB2021, 12

MK Rechtbank Oost-Brabant, 18-12-2020 (publ. 28-12-2020), SHE 20/857

college van burgemeester en wethouders van Bladel, verweerder.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht 2.33 lid 2 aanhef en onder a

WABO-milieu. Afwijzing verzoek om gedeeltelijke intrekking omgevingsvergunning beperkte milieutoets. Meitellingen kunnen een begin van bewijs opleveren dat er minder dieren zijn gehouden.

Besluit waarbij verweerder het verzoek van eiseres om de omgevingsvergunning beperkte milieutoets voor een veehouderij aan de [adres] te [vestigingsplaats] gedeeltelijk in te trekken, heeft afgewezen. [...]

3. Eiseres verzoekt verweerder om gebruik te maken van de bevoegdheid om de omgevingsvergunning in te trekken. [...]

4.1 De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) heeft in het verleden onder het regime van de voormalige Hinderwet geoordeeld dat meitellingen een begin van bewijs kunnen opleveren dat er minder dieren zijn gehouden en dat (onder het regime van artikel 27, derde lid van de Hinderwet) de Hinderwetvergunning gedeeltelijk is vervallen. Als sprake is van zo'n begin van bewijs, dan komt de bewijslast van het tegendeel bij verweerder te liggen. De Afdeling heeft deze lijn doorgetrokken in de uitspraken van 20 mei 2015 ([ECLI:NL:RVS:2015:1587](#)) en 22 maart 2017 ([ECLI:NL:RVS:2017:768](#)). Dit zijn zaken over een vergunning op basis van de Natuurbeschermingswet 1998, waarbij gebruik werd gemaakt van zogenoemde externe saldering met de rechten van andere veehouderijen en waarbij in geschil was of deze rechten waren vervallen op grond van artikel 27, derde lid, van de Hinderwet. De rechtbank is van oordeel dat eiseres in ieder geval haar verzoek om intrekking voldoende heeft onderbouwd. Op verweerder rust (als hij stelt dat hij niet bevoegd is omdat de periode niet is verstreken) de bewijslast van het tegendeel.

4.2 Kan en mag verweerder de omgevingsvergunning gedeeltelijk intrekken als een omgevingsvergunning gedeeltelijk niet is gebruikt? Als de stallen van een bedrijf niet zijn gebouwd, dan is verweerder bevoegd de omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo na drie jaar in te trekken. Daarover verschillen partijen niet van mening. Maar kan verweerder de vergunning ook gedeeltelijk intrekken, bijvoorbeeld als de ene stal er wel staat en de andere niet? De Afdeling heeft in een uitspraak van 4 december 2013 ([ECLI:NL:RVS:2013:2610](#)) overwogen dat de

bevoegdheid tot intrekken ook bestaat wanneer van een deel van de vergunning gedurende drie jaar geen gebruik is gemaakt.

De tweede vraag is of verweerder ook bevoegd is om in te trekken als een stal er wel staat maar er zijn gedurende drie jaren geen dieren zijn gehouden. Verweerder heeft zich in het verweerschrift met betrekking tot een aantal zaken afgevraagd of eiseres wel een verzoek als het onderhavige kan indienen. Volgens verweerder geeft een omgevingsvergunning voor het oprichten en/of in werking hebben van een agrarische inrichting het recht om op een bepaalde plek gebouwen en dierenverblijven te hebben, maar verplicht de omgevingsvergunning niet om dieren te houden. Het recht om dieren te houden is volgens verweerder slechts een afgeleid recht. Een verzoek tot intrekking op basis van artikel 2.33, tweede lid, onder a, van de Wabo kan volgens verweerder slechts betrekking hebben op het rechts-vaststellende deel van de omgevingsvergunning, maar niet op het afgeleide recht om dieren te houden. Verweerder maakt hierbij een vergelijking met de uitspraak van de Afdeling van 1 juli 2020 ([ECLI:NL:RVS:2020:1528](#)), waarin de Afdeling overwoog dat een vergunning krachtens de Wet natuurbescherming ook niet een bepaalde stikstofdepositie vergunt. De rechtbank is het niet eens met verweerder. De omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo geeft het recht om de inrichting in werking te hebben en te houden. De werking van de inrichting omvat niet alleen de boerderij met de stallen, maar ook de dieren in die stallen. Als er geen dieren worden gehouden, dan worden geen handelingen in die stal verricht met gebruik van de vergunning. Dit kan blijken uit een ontmanteling van de hokken of een ander gebruik van de stal, bijvoorbeeld voor opslag. De rechtbank vindt steun voor dit oordeel in de uitspraak van de Afdeling van 1 april 2015 ([ECLI:NL:RVS:2015:996](#)).

Stel nu dat er wel dieren worden gehouden, maar alleen dan wel minder dieren dan is toegestaan op grond van de omgevingsvergunning? Eiseres is van mening dat ook in dat geval verweerder bevoegd is om in te trekken op grond van artikel 2.33, tweede lid, onder a, van de Wabo. Zij vindt hiervoor steun in de oude rechtspraak van de Afdeling over artikel 27, derde lid, van de Hinderwet. Verweerder stelt, onder verwijzing naar rechtspraak onder het voormalige artikel 8.18, eerste lid, van de Wet milieubeheer, dat hij alleen bevoegd is om in te trekken als de hele stal niet wordt gebruikt.

De rechtbank is van oordeel dat verweerder alleen bevoegd is om in te trekken als er drie jaar of langer helemaal géén dieren van een bepaalde diercategorie in de betreffende stal worden gehouden. Dit moet per stal worden bekeken. Als er wel een deel van de dieren van de juiste diercategorie zijn gehouden in de stal, dan is verweerder niet bevoegd. De rechtbank beschouwt een stal als een zelfstandig onderdeel van een inrichting. Onder het oude artikel 8.18, eerste lid, van de Wet milieubeheer kon een milieuvergunning voor een stal en het houden van dieren in die stal namelijk vervallen als dat gedeelte niet binnen drie jaren na het onherroepelijk worden van de vergunning in werking was gebracht (zie onder meer de uitspraak van 2 juli 2008, [ECLI:NL:RVS:2008:BD6107](#)). Daarom bekijkt de rechtbank het gebruik per stal. Als in de stal wel dieren van de juiste diercategorie worden gehouden, ook al zijn dat er minder dan het aantal dat is vergund, dan worden er wel handelingen verricht met gebruik van de omgevingsvergunning. De vergunninghouder kan op ieder moment besluiten om meer dieren te gaan houden tot

het vergunde aantal. De rechtbank vindt steun voor dit oordeel in enkele uitspraken van de Afdeling over gevallen waarin een agrariër minder dieren ging houden. Als door het feitelijk minder houden van dieren binnen de inrichting de krachtens artikel 8.40 van de Wet milieubeheer gestelde regels van toepassing worden, leidt dit niet tot het vervallen van een omgevingsvergunning. Zolang de vergunning niet wordt ingetrokken, bestaat het recht om wederom de vergunde en onverminderd vergunningsplichtige activiteiten te gaan uitvoeren (zie de uitspraken van de Afdeling van 29 oktober 2008 ([ECLI:NL:RVS:2008:BG1831](#)) en 29 maart 2017

([ECLI:NL:RVS:2017:857](#) onder aan rechtsoverweging 6.2). Een andere uitleg zou ertoe leiden dat verweerder bij iedere vermindering van het aantal dieren na drie jaar zou moeten bezien of de omgevingsvergunning voor dat deel moet worden ingetrokken. Gelet op de veel voorkomende fluctuaties in het aantal dieren dat wordt gehouden in een veehouderij die inherent zijn aan de bedrijfsvoering van een veehouder, is dit een (te) zware bestuurlijke taak.

4.3 Welke eisen kunnen worden gesteld aan het gebruik van de intrekingsbevoegdheid? Volgens vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling), waaronder de uitspraak van 27 december 2017

([ECLI:NL:RVS:2017:3583](#)), moeten bij de beslissing over intrekking van een omgevingsvergunning alle in aanmerking te nemen belangen worden betrokken en tegen elkaar worden afgewogen. Daartoe behoren onder meer de (financiële) belangen van vergunninghouder. Hiertoe behoort overigens ook het belang van de bescherming van het milieu. Bij de afweging moet in aanmerking worden genomen of het niet tijdig gebruik maken van de vergunning aan de vergunninghouder is toe te rekenen. De rechtbank heeft in de tussenuitspraak van 26 oktober 2018

([ECLI:NL:RBOBR:2018:5237](#)), onder verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling van 26 oktober 2016 ([ECLI:NL:RVS:2016:2840](#)), overwogen dat bij intrekking niet kan worden volstaan met verwijzing naar een intrekkingenbeleid maar dat de omstandigheden van het geval bij de belangenafweging moeten worden betrokken. [...]

[ECLI:NL:RBOBR:2020:6258](#)

Zie ook de uitspraken van deze rechtbank dezelfde datum inzake nrs.

[ECLI:NL:RBOBR:2020:6259](#), [ECLI:NL:RBOBR:2020:6258](#), [ECLI:NL:RBOBR:2020:6261](#), [ECLI:NL:RBOBR:2020:6263](#), [ECLI:NL:RBOBR:2020:6264](#), [ECLI:NL:RBOBR:2020:6265](#), [ECLI:NL:RBOBR:2020:6266](#), [ECLI:NL:RBOBR:2020:6268](#) en [ECLI:NL:RBOBR:2020:6271](#).

Overige jurisprudentie Wabo-milieu:

- Voorzieningenrechter ABRS, 23-12-2020 (publ. 30-12-2020), 202004862/2/R1 ([ECLI:NL:RVS:2020:3035](#)).
- Voorzieningenrechter Rechtbank Gelderland, 21-12-2020, ARN 20/6366 e.v. ([ECLI:NL:RBGEL:2020:6741](#));
- MK Rechtbank Oost-Brabant, 18-12-2020 (publ. 28-12-2020), SHE 19/3321 ([ECLI:NL:RBOBR:2020:6269](#));
- Rechtbank Noord-Nederland, 11-12-2020 (publ. 23-12-2020), LEE 19/4323 V ([ECLI:NL:RBNNE:2020:4560](#));

- Rechtbank Limburg, 09-12-2020 (publ. 31-12-2020), AWB 19/3402 ([ECLI:NL:RBLIM:2020:9725](https://ecli.nl/RBLIM:2020:9725)).

[Naar inhoudsopgave](#)

8.40- en 8.42-AMvB's

JnB2021, 13

MK Rechtbank Oost-Brabant, 18-12-2020 (publ. 28-12-2020), SHE 20/888

college van burgemeester en wethouders van Reusel-De Mierden, verweerder.

Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Abm) 1.10 lid 2

ACTIVITEITENBESLUIT. I.c. heeft de derde-partij de wisselende hoeveelheden pluimvee niet hoeven melden op grond van artikel 1.10, tweede lid, van het Abm. Het houden van wisselende hoeveelheden pluimvee door de jaren heen, duidt niet op een bewuste wijziging van de werking van de inrichting. De derde-partij heeft aangegeven dat hij, als de markt daar om vraagt, ook de vergunde dieraantallen wil kunnen houden. De derde-partij heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat hij dit in het verleden ook heeft gedaan.

[ECLI:NL:RBOBR:2020:6272](https://ecli.nl/RBOBR:2020:6272)

Overige jurisprudentie Waterwet:

- ABRS, 30-12-2020, 201907622/1/R4 ([ECLI:NL:RVS:2020:3146](https://ecli.nl/RVS:2020:3146));
- MK Rechtbank Rotterdam, 24-12-2020 (publ. 30-12-2020), ROT 19/3852 e.v. ([ECLI:NL:RBROT:2020:12203](https://ecli.nl/RBROT:2020:12203)).

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB2021, 14

MK Rechtbank Overijssel, 18-12-2020, Awb 20/827

college van Gedeputeerde Staten van Overijssel, verweerder.

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.7

NATUURBESCHERMING. HANDHAVING. Exploitatie evenemententerrein en de afzonderlijke evenementen op dit terrein vormen elk een afzonderlijk project.

Verweerder heeft de stikstofdepositie met AERIUS Calculator kunnen berekenen. Verweerder was niet gehouden de berekeningen met AERIUS Calculator 2019A aan het bestreden besluit ten grondslag te leggen. Dit is immers pas vanaf 24 maart 2020 verplicht gesteld in artikel 2.1 van de Regeling natuurbescherming.

[...] [Afwijzing] [...] handhavingsverzoeken [...].

[...] 2. Het handhavingsverzoek van 22 juli 2019 is gebaseerd op de stelling van eiseressen dat in strijd met artikel 2.7, tweede lid, van de [...] (Wnb) zonder Wnb-

vergunningen het 'Onder de Radar Festival' en het 'Airforce Festival' [...] zijn georganiseerd.

Bij brief van 29 juli 2019 is het handhavingsverzoek uitgebreid. In het verzoek is nu ook gesteld dat het exploiteren van Twente Airport als evenementenlocatie strijdig is met artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. [...]

3. Aan het bestreden besluit ligt ten grondslag dat de handhavingsverzoeken moeten worden afgewezen, omdat geen sprake is van een overtreding van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. Volgens verweerder blijkt uit berekeningen met AERIUS Calculator dat de stikstofdepositie van de beide festivals en van de exploitatie van VTE op de relevante Natura 2000 gebieden (Lonnekermeer en Landgoederen Oldenzaal) niet uitkomt boven de 0,00 mol/ha/jaar. Significante gevolgen voor de Natura 2000 gebieden zijn daarom uitgesloten, aldus verweerder.

[...] *Eén project?*

7. [...] De rechtbank is van oordeel dat verweerder zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat de exploitatie van het evenemententerrein en de afzonderlijke evenementen die op dit terrein plaatsvinden elk een afzonderlijk project vormen en dat geen sprake is van het opknippen van één project in kleine stukjes. Daartoe is van belang dat tussen de evenementen geen sprake is van onlosmakelijke samenhang. [...] Van onderlinge afhankelijkheid is dan ook geen sprake. [...]

[...] *a. Is AERIUS Calculator geschikt om stikstofdepositie te berekenen?*

8.1 Eiseressen voeren daartoe in de eerste plaats aan - onder verwijzing naar het Eindrapport 'Meer meten, robuuster rekenen' van het Adviescollege Meten en Berekenen Stikstof van 15 juni 2020 - dat AERIUS Calculator niet geschikt is om stikstofdepositie mee te berekenen, zodat verweerder de conclusie dat significante gevolgen kunnen worden uitgesloten niet op berekeningen van de stikstofdepositie met AERIUS Calculator heeft kunnen baseren.

[...] De rechtbank constateert dat het Adviescollege - dat bestaat uit experts op het gebied van metingen en modellering van stikstofconcentraties en -deposities - weliswaar concludeert dat AERIUS Calculator niet doelgeschikt is, maar de specifieke vraag of er een risico is dat door toepassing van AERIUS Calculator de stikstofdepositie op bepaalde Natura 2000-gebieden toeneemt, waardoor de instandhoudingsdoelen in gevaar komen, ontkennend beantwoordt. Voorts wordt ook geadviseerd om de huidige grens van 0,005 mol/ha/jaar te blijven hanteren en die grens te verhogen afhankelijk van de mate van reductie van de overschrijding van de kritische depositiewaarde als gevolg van (gezekerd) generiek beleid.

Verweerder heeft gesteld, en eiseressen hebben dit niet betwist, dat AERIUS Calculator op dit moment het best beschikbare instrument is voor het doorrekenen van projecten op hun effecten op stikstofdepositie. AERIUS Calculator wordt ook nog regelmatig verbeterd, hetgeen blijkt uit het feit dat na de PAS-uitspraken van de Afdeling AERIUS Calculator 2019 is gelanceerd en daarna op 14 januari 2020 AERIUS Calculator 2019A. Vanaf 15 oktober 2020 is AERIUS Calculator 2020 beschikbaar, waarin de nieuwste wetenschappelijke inzichten en actuele data zijn verwerkt.

Dat bij het verkrijgen van de door artikel 6, lid 3, van de Habitatrichtlijn vereiste zekerheid van het best beschikbare instrument mag worden uitgegaan, blijkt onder meer

uit het arrest van het Hof van Justitie van 7 september 2004, C-127/02, Kokkelvisserij, ECLI:EU:C:2004:482. Uit dit arrest volgt dat alle aspecten van een project moeten worden geïnventariseerd op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake. Er kan slechts toestemming voor een activiteit worden gegeven als de zekerheid is verkregen dat de activiteit geen schadelijke gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied. Dit is het geval wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen zijn. De rechtbank kan eiseressen dan ook niet volgen voor zover zij stellen dat artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn vereist dat 100% zekerheid wordt verkregen.

Samenvattend is de rechtbank van oordeel dat verweerder de stikstofdepositie met AERIUS Calculator heeft kunnen berekenen. [...].

b. Is de juiste versie van AERIUS Calculator toegepast?

8.2 Eiseressen voeren aan dat verweerder in het bestreden besluit ten onrechte uitgaat van berekeningen die zijn gemaakt met AERIUS Calculator 2019. Op 14 januari 2020 is versie 2019A beschikbaar gekomen. Verweerder had op grond van artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht nieuwe berekeningen moeten maken met versie 2019A, aldus eiseressen.

In het verweerschrift en ter zitting heeft verweerder gesteld dat het uitvoeren van stikstofberekeningen met AERIUS Calculator 2019A pas op 24 maart 2020 (derhalve ná het bestreden besluit van 10 maart 2020) verplicht is gesteld en overigens dat de nieuwe versie voor de onderhavige situatie niet nauwkeuriger of geavanceerder is dan de vorige versie. Uit de Release Notes blijkt dat berekeningen met versie 2019 bij herberekening met versie 2019A leiden tot dezelfde depositiebijdragen, tenzij sprake is van bronnen met warmte-inhoud. Daarvan is in deze zaak geen sprake. Daar komt bij dat verweerder vóór het nemen van het bestreden besluit wel berekeningen van VTE heeft ontvangen die gemaakt zijn met toepassing van versie 2019A; deze berekeningen lieten dezelfde uitkomst zien.

De rechtbank is van oordeel dat verweerder niet gehouden was de berekeningen met AERIUS Calculator 2019A aan het bestreden besluit ten grondslag te leggen. Dit is immers pas vanaf 24 maart 2020 verplicht gesteld in artikel 2.1 van de Regeling natuurbescherming. [...]

[...] 9. Verweerder heeft de door eiseressen op 22 en 29 juli 2019 ingediende handhavingsverzoeken op goede gronden afgewezen. [...].

[ECLI:NL:RBOVE:2020:4393](https://ecli.nl/RBOVE:2020:4393)

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

JnB2021, 15

ABRS, 23-12-2020, 201908673/1/R1

dagelijks bestuur van het Waterschap Vechtstromen.

Waterwet 2.1 lid 1, 5.4

WATERWET. Afwijzing verzoek vaststellen projectplan. Omdat het dagelijks bestuur zich i.c. in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat de waterloop in dit geval goed functioneert en daarom geen van de in artikel 2.1, eerste lid, van de Waterwet genoemde belangen in het geding is, kunnen de door [appellant] gestelde, louter financiële belangen bij de door hem gewenste ingreep in de waterloop niet alsnog leiden tot het vaststellen van een projectplan in strijd met de hiervoor in de Waterwet genoemde belangen. Het dagelijks bestuur heeft in dit geval daarom geen rekening hoeven houden met de louter financiële belangen van [appellant].

[ECLI:NL:RVS:2020:3084](#)

Overige jurisprudentie Waterwet:

- MK Rechtbank Midden-Nederland, 01-09-2020 (publ. 05-01-2021), UTR 19/2166 ([ECLI:NL:RBMNE:2020:3791](#));
- MK Rechtbank Amsterdam, 07-12-2020 (publ. 05-01-2021), AMS 19/3954 ([ECLI:NL:RBAMS:2020:6071](#)).

[Naar inhoudsopgave](#)

Volksverzekeringen

JnB2021, 16

MK CRvB, 17-12-2020 (publ. 22-12-2020), 16/6955 AOW-P, 17/563 AKW-P

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank (Svb)

Vo 883/2004 1, 11

AOW 6, 6a

AKW 6, 6a

Besluit uitbreiding en beperking kring van verzekerden volksverzekeringen 1999 6, 9

PREJUDICIËLE VRAGEN. TUSSENLIIGENDE PERIODES. De Centrale Raad van Beroep verzoekt het Hof bij wijze van prejudiciële beslissing als bedoeld in artikel 267 van het VWEU uitspraak de doen over de volgende vragen:

- 1. Moet artikel 11, derde lid, onder a, van Vo 883/2004 aldus worden uitgelegd dat een werknemer die woont in een lidstaat, en op het grondgebied van een andere lidstaat werkt op basis van een uitzendovereenkomst, waarbij de dienstbetrekking eindigt zodra de uitzending eindigt en daarna weer wordt hervat, in de tussenliggende periodes onderworpen blijft aan de wetgeving van laatstbedoelde lidstaat zo lang hij deze arbeid niet tijdelijk heeft stopgezet?**
- 2. Welke factoren zijn van belang om in dit soort gevallen te beoordelen of al dan niet sprake is van een tijdelijk stopzetten van de werkzaamheden?**
- 3. Na welk tijdsverloop moet een werknemer die geen contractuele arbeidsverhouding meer heeft, worden geacht zijn werkzaamheden in het werkland tijdelijk te hebben stopgezet, behoudens concrete aanwijzingen voor het tegendeel?**

[ECLI:NL:CRVB:2020:3216](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

TOZO, NOW, TOFA

JnB2021, 17

MK Rechtbank Den Haag, 03-12-2020 (publ. 17-12-2020), SGR 20/3724

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, namens deze de Raad van bestuur van het Uvw, verweerder.

Eerste tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid (NOW 1.0) 4, 8

NOW 1.0. De NOW 1.0 is een strenge regeling die geen ruimte biedt om een aanvraag achteraf te corrigeren.

Op 8 april 2020 heeft eiseres een aanvraag gedaan op grond van de NOW 1.0 in verband met een verwacht omzetverlies van 100% vanaf 1 april 2020.

3. In beroep herhaalt eiseres dat in de aanvraag abusievelijk 1 april 2020 als aanvangsdatum van de meetperiode is vermeld in plaats van 1 maart 2020. [...]

4. De rechtbank komt tot de volgende beoordeling.

5. Ingevolge artikel 4 van de NOW 1.0, voor zover hier van belang, kan de Minister aan een werkgever, die gedurende een aaneengesloten periode van drie kalendermaanden in de periode van 1 maart 2020 tot en met 31 juli 2020 verwacht te worden geconfronteerd met een daling van de omzet van ten minste 20%, per loonheffingnummer een subsidie verlenen over de loonsom in de periode van 1 maart tot en met 31 mei 2020.

Ingevolge artikel 8, derde lid, van de NOW 1.0 kan de werkgever eenmaal per loonheffingnummer een subsidieaanvraag indienen.

Uit het vierde lid, sub c, volgt dat in de subsidieaanvraag in ieder geval vermeld wordt in welke aaneengesloten periode van drie kalendermaanden binnen de periode van 1 maart tot en met 31 juli 2020 de werkgever een omzetsdaling verwacht.

6. De rechtbank stelt vast dat het geschil enkel betrekking heeft op de aanvangsdatum van de meetperiode. Partijen houdt verdeeld de vraag of deze aanvangsdatum naderhand nog gewijzigd kan worden.

7.1 In het verweerschrift geeft verweerder aan dat het een bewuste keuze van de wetgever is geweest om de aanvrager per loonheffingnummer eenmalig de mogelijkheid te bieden een aanvraag in te dienen. Volgens verweerder is het aan de aanvrager om de juiste gegevens op de aanvraag te vermelden en is het niet mogelijk om deze later te corrigeren.

7.2 De rechtbank volgt verweerder hierin. Uit de toelichting bij de NOW 1.0 volgt immers dat de wetgever aan werkgevers flexibiliteit heeft geboden bij het kiezen van de meetperiode waarover de omzetsdaling zich moet voordoen vanwege het zogenoemde na-ijleffect (het effect dat een terugval in de vraag of productie niet onmiddellijk in een terugvallende omzet tot uitdrukking komt). De keuze voor de meetperiode moet bij de aanvraag gemaakt worden; bij de definitieve afrekening kan de meetperiode niet meer worden aangepast. Ook in de toelichting bij artikel 4 wordt benadrukt dat het aan de

werkgever is om bij de aanvraag aan te geven welke drie aaneengesloten kalendermaanden als meetperiode gebruikt moeten worden. Voorts blijkt uit de toelichting dat bij de NOW 1.0 ervoor gekozen is om de eenvoud en de controleerbaarheid als prioriteit te stellen. Ten slotte wordt in de toelichting aangegeven dat de snelheid waarmee de noodmaatregel tot stand is gekomen, impliceert dat mogelijk zaken over het hoofd zijn gezien en dat de regeling onvoorziene consequenties kan hebben die achteraf niet gerepareerd kunnen worden. Dit hangt samen met de noodzaak van het op zeer korte termijn beschikbaar stellen van voorschotten en de consequentie daarvan dat de definitieve subsidie achteraf wordt vastgesteld door het Uvw.

7.3 Uit het voorgaande volgt dat de NOW 1.0 een strenge regeling is die geen ruimte biedt om een aanvraag achteraf te corrigeren. De ter zitting door de gemachtigde van eiseres naar voren gebrachte stelling, namelijk dat in de bezwaarfase altijd een volledige heroverweging dient plaats te vinden, maakt dit niet anders. Ter zitting heeft de gemachtigde van verweerder namelijk toegelicht dat er enkel ruimte is om af te wijken van de bepalingen uit de NOW 1.0 wanneer sprake is van een puur administratieve belemmering, die buiten de risicosfeer valt van de ondernemer die de aanvraag heeft ingediend. In dit geval is geen sprake van een dergelijke belemmering maar veeleer van voortschrijdend inzicht, aldus verweerder. De rechtbank ziet geen aanleiding om verweerder op dit punt niet te volgen. Daarbij neemt de rechtbank mede in aanmerking dat eiseres zelf verantwoordelijk is voor een juiste invulling van het aanvraagformulier, ook wanneer zij daarbij gebruikt maakt van een administratiekantoor. De door het administratiekantoor gemaakte fout komt dan ook voor rekening en risico van eiseres. Voorts is in dit verband terecht door verweerder benadrukt dat de wetgever er bewust voor heeft gekozen geen hardheidsclausule op te nemen in de NOW 1.0. De rechtbank stelt vast dat een dergelijke clausule ook naderhand niet alsnog in de regeling is opgenomen, ondanks het feit dat de NOW 1.0 reeds meermaals is gewijzigd. De rechtbank ziet in hetgeen in beroep is aangevoerd dan ook geen aanleiding te oordelen dat verweerder in de besluitvorming onjuiste toepassing heeft gegeven aan de onderhavige regeling.

8. Het beroep is dan ook ongegrond.

[ECLI:NL:RBDHA:2020:12268](https://www.ecli.nl/nl/RBDHA:2020:12268)

JnB2021, 18

Rechtbank Limburg, 16-12-2020 (publ. 30-12-2020), AWB/ROE 20/1783

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, namens deze de Raad van Bestuur van het Uvw, verweerder.

Eerste tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid (NOW1.0) 2, 10, 11

Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv)

Wet op de loonbelasting 1964

NOW 1.0. "LOON". EXTRATERRITORIALE VERGOEDING. De NOW1.0 is een regeling die het mogelijk heeft gemaakt om op een zo kort mogelijke termijn financiële steun te geven aan bedrijven die getroffen zijn door de

coronamaatregelen. Er is gekozen voor een eenvoudig en snel uit te voeren regeling, waarin de bepalingen over het recht op en de berekening van de tegemoetkoming dwingend geformuleerd zijn. Er is bewust geen hardheidsclausule opgenomen. Dat alles betekent dat verweerder niet kan en mag afwijken van de regel dat voor de bepaling van de loonsom het sv-loon bepalend is.

Verweerder heeft aan eiseres een loonkostensubsidie toegekend op grond van de Eerste tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid (NOW1.0).

Rechtbank: 10. In artikel 2 staat omschreven wat het doel is van de NOW1.0. Het doel is om werkgevers tegemoet te komen in de betaling van de loonkosten, indien als gevolg van de coronamaatregelen sprake is van een acute terugval in de omzet met ten minste 20% gedurende een periode van drie maanden. Met de tegemoetkoming wordt beoogd de werknemers in dienst te kunnen houden voor de uren die zij werkten voordat sprake was van deze terugval.

11. Artikel 11 van de NOW1.0 gaat over de subsidieverlening in de vorm van een voorschot. In het eerste lid van dit artikel staat dat verweerder de werkgever bij de beschikking tot subsidieverlening een voorschot verstrekt. Het tweede lid bepaalt dat de hoogte van het voorschot 80% bedraagt van het bedrag van de verlening, bedoeld in artikel 10.

12. In artikel 10, eerste lid, van de NOW1.0 staat een formule waarmee de hoogte van het bedrag aan subsidieverlening wordt berekend. Eén van de variabelen in de formule is de 'loonsom' (B). Op grond van artikel 10, tweede lid, van de NOW1.0 wordt voor de loonsom uitgegaan van het loon over het eerste aangiftetijdvak van het jaar 2020.

13. In artikel 1 van de NOW1.0 is omschreven wat onder 'loon' wordt verstaan, namelijk het loon, bedoeld in artikel 16 van de Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv), voor zover het betreft loon uit tegenwoordige dienstbetrekking. In laatstgenoemd artikel wordt voor het loonbegrip aangesloten bij de Wet op de loonbelasting 1964.

14. In artikel 16, tweede lid, onder b, van de Wfsv is bepaald dat níet tot het loon behoren eindheffingsbestanddelen als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdelen b tot en met h, van de Wet op de loonbelasting 1964. Artikel 31, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op de loonbelasting 1964 bepaalt dat eindheffingsbestanddelen door de inhoudingsplichtige aangewezen vergoedingen en verstrekkingen zijn.

15. Blijkens artikel 31a, tweede lid, aanhef en onder e, is de extraterritoriale vergoeding een dergelijke vergoeding. Het onder 2 genoemde netto deel van het loon op grond van de '30 procent regeling' is een andere benaming voor deze vergoeding.

- *Behoort de extraterritoriale vergoeding tot het sv-loon?*

16. Uit het hiervoor vermelde juridisch kader volgt dat de extraterritoriale vergoeding netto aan de betrokken werkneemster wordt uitbetaald en dat er sprake is van een eindheffingsbestanddeel als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op de loonbelasting 1964. Deze eindheffingsbestanddelen behoren niet tot het loon in de zin van de Wfsv en daarom ook niet tot het sv-loon. Dat betekent dat deze kosten terecht niet zijn meegenomen in de berekening van de tegemoetkoming.

- *Heeft verweerder ruimte om af te wijken van de regels van de NOW1.0?*

17. Duidelijk is dat de feitelijke loonkosten van eiseres ruimschoots hoger zijn dan het sv-loon waar verweerder rekening mee heeft gehouden bij het bepalen van de hoogte van de tegemoetkoming in de loonkosten. Dat maakt echter niet dat verweerder, zoals door eiseres betoogd, gehouden is om toch rekening te houden met kosten die niet onder het sv-loon vallen. De NOW1.0 is een regeling die het mogelijk heeft gemaakt om op een zo kort mogelijke termijn financiële steun te geven aan bedrijven die getroffen zijn door de coronamaatregelen. Er is gekozen voor een eenvoudig en snel uit te voeren regeling, waarin de bepalingen over het recht op en de berekening van de tegemoetkoming dwingend geformuleerd zijn. Er is bewust geen hardheidsclausule opgenomen. Dat alles betekent dat verweerder niet kan en mag afwijken van de regel dat voor de bepaling van de loonsom het sv-loon bepalend is.

- *Is er sprake van ongerechtvaardigde discriminatie van extraterritoriale werknemers?*

18. De rechtbank volgt eiseres ook niet in het standpunt dat de NOW1.0 leidt tot een ongerechtvaardigd onderscheid tussen haar extraterritoriale werkneemster en haar andere, niet extraterritoriale, werknemer voor wie loonkostensubsidie is aangevraagd en gekregen. Het klopt dat eiseres voor de extraterritoriale werkneemster verhoudingsgewijs minder loonkosten vergoed krijgt. Voor die ongelijke behandeling bestaat naar het oordeel van de rechtbank echter een rechtvaardigingsgrond. In dit verband verwijst de rechtbank naar de opmerking in de voorgaande overweging, dat bij de totstandkoming van de NOW1.0 bewust is gekozen voor een eenvoudig en snel uit te voeren regeling. In een dergelijke regeling past niet dat altijd maatwerk geleverd kan en moet worden. Dat de betrokken werkneemster een onbelaste vergoeding krijgt ter compensatie van de extra kosten als expat en de werkgever voor die kosten geen premies hoeft af te dragen, is bovendien het gevolg van een jaren geleden gemaakte fiscale keuze van werkneemster en eiseres. Dat deze keuze thans onder de NOW1.0 nadelig uitpakt voor de werkgever, maakt deze regeling ook niet ongerechtvaardigd discriminatoir. [...]

De rechtbank verklaart het beroep ongegrond.

[ECLI:NL:RBLIM:2020:9970](https://ecli.nl/RBLIM:2020:9970)

JnB2021, 19

MK Rechtbank Den Haag, 08-12-2020 (publ. 22-12-2020), SGR 20/5323

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, namens deze de Raad van bestuur van het Uvv, verweerder.

Tweede tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid (NOW 2.0) 5 aanhef en onder c

NOW 2.0. Hoewel de rechtbank begrip heeft voor de lastige situatie waarin eiseres op dit moment verkeert, ziet de rechtbank geen aanleiding voor het oordeel dat in dit geval afgeweken moet worden van de bepalingen van de regeling in de zin dat uitgegaan wordt van de gegevens uit de gecorrigeerde aangifte loonheffingen.

Afwijzing tegemoetkoming in de zin van de NOW 2.0.

Rechtbank: 6.2 Partijen houdt verdeeld de vraag of in dit geval afgeweken moet worden van de bepalingen van de NOW 2.0 en er alsnog een tegemoetkoming kan worden

toegekend, gebaseerd op de loongegevens over maart uit de aangifte loonheffingen zoals deze gedaan is op 15 juli 2020. Eiseres heeft ter zitting naar voren gebracht dat verweerder, blijkens de antwoorden van de minister op de Kamervragen, in de bezwaarfase ruimte heeft om de individuele casus in ogenschouw te nemen en dat hij daarbij zo veel mogelijk moet proberen recht te doen aan het doel van regeling, namelijk het zorgen dat bedrijven hun personeel kunnen doorbetalen. Door de afwijzing van de aanvraag op grond van formele punten te handhaven, heeft hij niet het doel van de regeling vooropgesteld. Eiseres stelt dat deze casus zich goed leent voor een afwijking van de bepalingen uit de NOW 2.0. Eiseres is namelijk de dupe geworden van een fout van haar accountant en er hoeft in dit geval niet gevreesd te worden voor fraude of misbruik. Verweerder heeft zich ter zitting op het standpunt gesteld dat de NOW 2.0 een robuuste regeling is en dat er in de bezwaarfase enkel ruimte voor afwijking bestaat wanneer sprake is van puur administratieve belemmeringen. Volgens verweerder is hiervan slechts sprake wanneer een andere instantie - en niet degene die de aanvraag doet - belemmeringen opwerpt. Het gaat dan bijvoorbeeld om het omzetten van een besloten vennootschap in een vennootschap onder firma zonder dat de bedrijfsvoering van het desbetreffende bedrijf gewijzigd wordt. Fouten van de eigen accountant vallen hier niet onder, aldus verweerder. De rechtbank oordeelt op dit punt als volgt.

6.3 Uit artikel 5, aanhef en onder c, van de NOW 2.0 volgt dat er geen tegemoetkoming wordt verstrekt als er geen loongegevens beschikbaar zijn in de polisadministratie over de aangiftetijdvakken, bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid van artikel 8 van de regeling. In het tweede lid van artikel 8 van de NOW 2.0 wordt uitgelegd dat uitgegaan wordt van het loon over het derde aangiftetijdvak van 2020, zijnde maart 2020. Blijkens het derde lid van artikel 8 wordt hiervan enkel afgeweken als er geen loongegevens bekend zijn over het aangiftetijdvak maart 2020. In dat geval wordt gekeken naar het aangiftetijdvak november 2019. Ten slotte volgt uit het zevende lid van artikel 8 dat de in aanmerking te nemen gegevens uit de loonaangifte van de werkgever beoordeeld worden op grond van de loonaangifte zoals die uiterlijk op 15 mei 2020 is ingediend, alsmede de aanvullingen daarop die uiterlijk op 15 mei 2020 hebben plaatsgevonden.

6.4 Op grond van de tekst van voornoemde bepalingen ziet de rechtbank geen aanleiding om het standpunt van eiseres dat het doen van een nul-aangifte gelijkgesteld moet worden met het nalaten van het doen van loonaangifte en dat daarom moet worden uitgegaan van het loon over de maand november van het jaar 2019, te volgen. In de toelichting bij het tweede en derde lid van artikel 8 worden voorbeelden genoemd van gevallen waarin de minister aannemelijk acht dat er geen loongegevens beschikbaar zijn over het loonaangiftetijdvak maart 2020. Als voorbeeld wordt genoemd het niet tijdig kunnen inloggen met de sinds 1 januari 2020 ingevoerde verplichte eHerkenning. In zo'n geval wordt uitstel verleend door de Belastingdienst en is het aannemelijk dat er geen loongegevens beschikbaar zijn, aldus de Toelichting. Van dergelijke problematiek is in onderhavige zaak geen sprake. In dit geval waren op de peildatum namelijk wel loongegevens beschikbaar over het aangiftetijdvak maart 2020, te weten loongegevens waaruit volgt dat de loonsom voor maart 2020 € 0,- bedroeg. Verweerder behoefde dan ook niet uit te gaan van het loon over de maand november van het jaar 2019.

6.5 Voorts blijkt uit bovenstaande bepalingen dat correcties op de loonaangifte die ná 15 mei 2020 hebben plaatsgevonden niet meegenomen worden. Dit wordt in de toelichting bij het zevende lid van artikel 8 bevestigd. In de toelichting staat namelijk dat een peildatum, in dit geval 15 mei 2020, nodig is en dat voor de vaststelling van de hoogte van het voorschot noodzakelijk is dat kan worden uitgegaan van de loongegevens zoals deze gelden op een tijdstip gelegen voor de aankondiging van de NOW 2.0. Vanaf dat moment hebben werkgevers namelijk een financieel belang bij een zo hoog mogelijke loonsom in maart. Correctieberichten op de loonaangifte van ná 15 mei 2020 worden, ter beperking van fraude- en misbruikrisico's, niet meer meegenomen. Hoewel de rechtbank begrip heeft voor de lastige situatie waarin eiseres op dit moment verkeert, ziet de rechtbank geen aanleiding voor het oordeel dat in dit geval afgeweken moet worden van de bepalingen van de regeling in de zin dat uitgegaan wordt van de gegevens uit de gecorrigeerde aangifte loonheffingen van 15 juli 2020. Met verweerder is de rechtbank van oordeel dat in dit geval geen sprake is van een puur administratieve belemmering. De situatie van eiseres is namelijk niet vergelijkbaar met de voorbeelden die genoemd worden in de antwoorden op de Kamervragen van 14 september 2020, te weten bedrijven waarvan de rechtsvorm is veranderd zonder dat de bedrijfsvoering wordt gewijzigd dan wel bedrijven waarvan het loonaangiftenummer gewijzigd wordt. De strekking van de genoemde voorbeelden is dat de administratieve belemmering wordt opgeworpen door een (overheids)instantie, zodat die belemmering buiten de risicosfeer valt van de ondernemer die de aanvraag heeft ingediend. In dit geval is het eiseres zelf, die verantwoordelijk is voor de invulling van het aanvraagformulier en voor het aanleveren van de daarbij behorende gegevens, ook al maakt zij daarbij gebruik van een accountantskantoor. Dit wordt bevestigd in de toelichting bij de NOW 2.0. De door de accountant van eiseres gemaakte fout, namelijk het doen van een nul-aangifte op een moment dat alle relevante gegevens, waaronder de opgave van de uren van de oproepkrachten, al beschikbaar waren en het pas twee maanden na de peildatum corrigeren van deze loonaangifte, komt, hoe vervelend ook, voor rekening en risico van eiseres. Nu de wetgever er bewust voor heeft gekozen geen hardheidsclausule op te nemen in de NOW 2.0 biedt die regeling in dit geval ook overigens geen ruimte om af te wijken van de bepalingen uit de NOW 2.0 en alsnog tot toekenning van een voorschot over te gaan. Ook het beroep van eiseres op de in voetnoot 1 genoemde uitspraak van de Afdeling gaat niet op, reeds omdat het in die zaak ging om de toepassing van een beleidsregel en niet om een noodmaatregel als de onderhavige NOW 2.0. [...]

Ongegrond beroep.

[ECLI:NL:RBDHA:2020:12419](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

APV-Exploitatievergunning

JnB2021, 20

MK ABRS, 06-01-2020, 202001311/1/A3

burgemeester van Amsterdam.

Dienstenrichtlijn 10, 11, 33

Wet op de kansspelen (Wok) 27g, 27h, 27i

Algemene Plaatselijke Verordening 2008 (APV) 1.6, 1.7, 3.1, 3.8, 3.9, 3.15, 3.54, 3.55

APV. EXPLOITATIEVERGUNNING. Tekst noch geschiedenis van de totstandkoming van de Wok geven aanleiding te oordelen dat die wet een uitputtende regeling biedt voor de horeca-activiteiten in een speelcasino, waardoor er geen ruimte zou zijn om de horeca-activiteiten binnen het speelcasino via een exploitatievergunningplicht in de APV te reguleren. Geen strijd met de Dienstenrichtlijn of Dienstenwet. Het had voor Holland Casino gelet op de definitie van een horecabedrijf uit de APV duidelijk moeten zijn dat haar horeca-activiteiten onder het vergunningstelsel uit paragraaf 3.3 van de APV vielen. De beperking van de looptijd van de exploitatievergunning is gerechtvaardigd, omdat deze niet verder gaat dan noodzakelijk. De burgemeester heeft niet deugdelijk gemotiveerd waarom de horeca-faciliteiten in het speelcasino tussen 03.00 en 07.00 uur gesloten moeten zijn.

[...] 1. Holland Casino heeft een 24-uurs openstelling voor de horeca-activiteiten in haar speelcasino aangevraagd. De burgemeester heeft echter een vergunning verleend voor een openstelling voor de horeca-faciliteiten tussen 07.00 en 03.00 uur.

[...] Is een exploitatievergunning nodig voor de horeca-activiteiten?

[...] 4.[...] Tussen partijen is in geschil of de wetgever in de Wok ook de vergunningplicht voor de horeca-activiteiten binnen een speelcasino uitputtend heeft willen regelen, waardoor op grond van de APV geen exploitatievergunning voor de horeca-activiteiten meer nodig zou zijn. Volgens Holland Casino vallen de horeca-activiteiten onder het begrip 'de overige toe te laten activiteiten' uit artikel 27i van de Wok en regelt de Wok die activiteiten uitputtend.

[...] 4.1 [...] Uit de geschiedenis van de totstandkoming van de Wok kan wel worden afgeleid wat wordt bedoeld met het begrip 'de overige toe te laten activiteiten'. [...] Hieruit leidt de Afdeling af dat de wetgever heeft bedoeld horeca-activiteiten onder het begrip 'de overige toe te laten activiteiten' te laten vallen. Ook leidt de Afdeling hieruit af dat de Kansspelautoriteit kan bepalen welke activiteiten, zoals horeca-activiteiten, naast de toegelaten kansspelactiviteiten in het speelcasino geoorloofd zijn. Er bestaat echter geen grond voor het oordeel dat de Kansspelautoriteit daarnaast verdergaande en uitputtende bevoegdheden heeft voor de vergunningverlening voor die (horeca-)activiteiten. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat de tekst noch de geschiedenis van de totstandkoming van de Wok aanleiding geven te oordelen dat die wet een uitputtende regeling biedt voor de horeca-activiteiten in een speelcasino, waardoor er geen ruimte zou zijn om de horeca-activiteiten binnen het speelcasino via een exploitatievergunningplicht in de APV te reguleren. [...] Er bestaat dus geen grond voor het oordeel dat de Kansspelautoriteit de bevoegdheid heeft nadere regels te geven over de horeca-activiteiten binnen een speelcasino, zoals de openingstijden daarvan.

[...] Is er strijd met de Dienstenrichtlijn en/of de Dienstenwet?

5. Hoofdstuk 3 van de Dienstenrichtlijn is van toepassing op het vergunningstelsel in hoofdstuk 3 van de APV, waar het speelcasino van Holland Casino gelet op wat onder 4.2 is overwogen onder valt. Volgens artikel 10, tweede lid, onder d, van de Dienstenrichtlijn moet dit vergunningstelsel duidelijk en ondubbelzinnig zijn. Zoals eveneens onder 4.2 overwogen, volgt uit artikel 3.1, tweede lid, onder f, van de APV dat de horeca-activiteiten in het speelcasino van Holland Casino onder de definitie van een horecabedrijf vallen, waardoor paragraaf 3.3 van de APV en in het bijzonder artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.15, eerste lid, van de APV van toepassing zijn. Het had voor Holland Casino gelet op de definitie van een horecabedrijf uit de APV dus duidelijk moeten zijn dat haar horeca-activiteiten onder het vergunningstelsel uit paragraaf 3.3 van de APV vielen. Het betoog van Holland Casino dat een speelcasino binnen het normaal spraakgebruik en in juridische zin meer omvat dan alleen het aanbieden van kansspelen, namelijk ook het aanbieden van horeca, zodat op voorhand niet duidelijk was of de horeca-activiteiten van Holland Casino ook onder het vergunningstelsel van paragraaf 3.3 van de APV vallen, kan gelet op het voorgaande niet slagen. De burgemeester heeft verder gebruikgemaakt van de mogelijkheid die artikel 3.6 van de APV biedt om de looptijd van de exploitatievergunning vast te stellen. Artikel 11, eerste lid, onder c, van de Dienstenrichtlijn biedt de mogelijkheid om de looptijd van de exploitatievergunning voor de horeca-activiteiten gelet op dwingende redenen van algemeen belang te beperken. Deze bepaling is geïmplementeerd in artikel 33 van de Dienstenwet. De burgemeester heeft gesteld dat horeca-activiteiten een negatieve invloed hebben op de openbare orde en de openbare veiligheid. Deze belangen vormen, gelet op artikel 4, aanhef en onder 8, van de Dienstenrichtlijn dwingende redenen van algemeen belang. Uit vaste rechtspraak van het Hof van Justitie volgt dat een beperking - van in dit geval de looptijd van een exploitatievergunning - alleen gerechtvaardigd is door een dwingende reden van algemeen belang, als deze geschikt is om het nagestreefde doel te bereiken en niet verder gaat dan noodzakelijk is om dat doel te bereiken (vergelijk het arrest van het Hof van Justitie van 16 december 2010, ECLI:EU:C:2010:774, punt 68 tot en met 71). Bij de vraag of de beperking niet verder gaat dan nodig is om het doel te bereiken, dient te worden beoordeeld of het doel niet met andere, minder beperkende maatregelen kan worden bereikt. Holland Casino betoogt dat de beperkte looptijd van de exploitatievergunning niet gerechtvaardigd is omdat er een minder beperkende maatregel bestaat, te weten de mogelijkheid om de exploitatievergunning op grond van artikel 1:7 van de APV ambtshalve tussentijds te wijzigen of in te trekken. Dit betoog slaagt niet. Een exploitatievergunning met een beperkte looptijd verplicht de burgemeester om aan het eind van die looptijd te toetsen hoe de horeca-activiteiten zich verhouden tot de directe omgeving en of de ondernemer aan alle vereisten voldoet, bonafide is en een goed exploitatieverleden heeft. Er is dus een vast moment waarop de burgemeester toetst of de exploitatievergunning zich nog verhoudt met het belang van de openbare orde en de openbare veiligheid. Een verplicht toetsmoment ontbreekt bij de bevoegdheid om de exploitatievergunning tussentijds te wijzigen of in te trekken. Van deze bevoegdheid zal de burgemeester doorgaans gebruikmaken naar aanleiding van een incident, terwijl een vast toetsmoment aan het eind van de looptijd een dergelijk incident

juist beoogt te voorkomen. De beperking van de looptijd van de exploitatievergunning is gelet op het voorgaande gerechtvaardigd, omdat deze niet verder gaat dan noodzakelijk. [...] Is de beperking van de openingstijden gerechtvaardigd?

[...] 6.1. Uit 6 volgt dat de burgemeester niet deugdelijk heeft gemotiveerd waarom de horeca-faciliteiten in het speelcasino tussen 03.00 en 07.00 uur gesloten moeten zijn. [...]

[ECLI:NL:RVS:2021:9](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Marktverordening

JnB20201, 21

MK ABRS, 23-12-2020, 201907465/1/A3.

college van burgemeester en wethouders van Amsterdam.

Marktverordening 3.11 lid 2

MARKTVERORDENING. INRICHTINGSBESLUIT. EXCEPTIEVE TOETSING.

Afwijzing verzoek om vergroting vaste marktplaats tijdens de herindeling van de Albert Cuypmarkt op grond van onderdeel 5 van het Inrichtingsbesluit Albert Cuypmarkt gemeente Amsterdam. Met partijen is de Afdeling oordeel dat het Inrichtingsbesluit een algemeen verbindend voorschrift is. Onderdeel 5 van het Inrichtingenbesluit is niet onverbindend. Verwijzing naar ABRS 12-02-2020 [ECLI:NL:RVS:2020:452](#). De vraag of onderdeel 5 van het Inrichtingsbesluit jegens [appellant] buiten toepassing moet worden gelaten, omdat toepassing in zijn geval kennelijk onredelijk zou zijn, wordt ontkennend beantwoord.

[ECLI:NL:RVS:2020:3079](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Openbare orde

JnB2021, 22

MK ABRS, 23-12-2020, 202002299/1/A3

burgemeester van Noardeast-Fryslân.

Gemeentewet 175, 176

OPENBARE ORDE. GEMEENTEWET. De Rechtbank Noord-Nederland is in de uitspraak van 21-02-2020, [ECLI:NL:RBNNE:2020:763](#) op goede gronden tot het oordeel gekomen dat het rechtskarakter van het besluit waarbij de burgemeester regels heeft gesteld, geldend op 18 november 2017, in verband met de Landelijke Intocht Sinterklaas in Dokkum niet ad hoc is, maar zich leent voor herhaalde toepassing en dus algemeen is. De rechtbank heeft het besluit terecht aangemerkt als noodverordening in de zin van artikel 176 van de Gemeentewet en niet als noodbevel in de zin van artikel 175 van de Gemeentewet. Het besluit houdt daarom een algemeen verbindend voorschrift

in, waartegen op grond van artikel 8:3 Awb geen beroep kan worden ingesteld.
[ECLI:NL:RVS:2020:3104](https://www.ecli.nl/nl/RVS:2020:3104)

[Naar inhoudsopgave](#)

Rijkswet op het Nederlandschap

JnB2021, 23

MK ABRS, 30-12-2020, 201907849/1/V6

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 3, 8, 14

Verdrag tot beperking der staatloosheid 8

Europees Verdrag inzake nationaliteit 5, 7, 17

RWN 14

Besluit verkrijging en verlies Nederlandschap 68a

NEDERLANDERSCHAP. Intrekking van het Nederlandschap is in dit geval geen punitieve sanctie en ook niet in strijd met het lex-certabeginsel en het verbod op discriminatie.

Inleiding

2. [appellant] heeft vanaf zijn geboorte, op [geboortedatum] te [plaats], de Nederlandse en Marokkaanse nationaliteit gehad. De staatssecretaris heeft zijn Nederlandschap krachtens artikel 14, tweede lid, aanhef en onder b, van de Rijkswet op het Nederlandschap (hierna: de RWN) ingetrokken, omdat hij onherroepelijk is veroordeeld tot vier jaren gevangenisstraf waarvan twee jaren voorwaardelijk met proeftijd wegens het met het oogmerk om moord en doodslag met een terroristisch oogmerk voor te bereiden zich gelegenheid, middelen en inlichtingen verschaffen en voorwerpen voorhanden hebben waarvan hij weet dat zij bestemd zijn tot het plegen van het misdrijf en wegens het opzettelijk zich vaardigheden verwerven tot het plegen van een terroristisch misdrijf. Het betreft hier terroristische misdrijven als bedoeld in artikel 83 van het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr). Daarnaast is hij veroordeeld wegens het plegen van het misdrijf bedoeld in artikel 134a Sr. [...]

Het verbod op dubbele bestraffing

4. [appellant] betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de intrekking van het Nederlandschap geen punitieve sanctie is en niet in strijd is met het ne-bis-in-idembeginsel. [...]

4.3. Uit de hiervoor weergegeven totstandkomingsgeschiedenis volgt dat de intrekking van het Nederlandschap krachtens artikel 14, tweede lid, aanhef en onder b, van de RWN naar nationaal recht moet worden aangemerkt als een bestuursrechtelijke ordemaatregel en niet als een punitieve sanctie.

Het primaire doel van de maatregel is niet het bestrijden van jihadisme en het vergroten van de staatsveiligheid. De staatssecretaris wijst er terecht op dat de intrekking van het Nederlandschap tot uitdrukking brengt dat [appellant] zich zodanig tegen de Nederlandse belangen heeft gekeerd dat de band met Nederland niet langer kan bestaan. De maatregel is gericht op een groep Nederlanders die onherroepelijk is veroordeeld voor

een terroristisch misdrijf, en brengt tot uitdrukking dat de band met Nederland niet langer kan bestaan. Zoals hierna weergegeven onder 7.2. vindt daarbij een evenredigheidsbeoordeling plaats. Dit zijn aanwijzingen dat het hier niet gaat om algemene strafrechtelijke normen en dat intrekking van het Nederlanderschap op deze grond dus geen punitieve sanctie is.

Bij het beoordelen van de zwaarte van de maatregel is van belang of de maatregel is bedoeld om leed toe te voegen en of de maatregel zodanig zwaar is dat deze daardoor als punitief moet worden beschouwd. De zwaarte van de maatregel wordt beoordeeld aan de hand van objectieve maatstaven; hoe de betrokkene de maatregel subjectief ervaart is hierbij in het algemeen niet van belang. De Afdeling is van oordeel dat de intrekking van het Nederlanderschap weliswaar een ingrijpende maatregel is met verstrekken gevolgen, maar dat de intrekking niet is gericht op leedtoevoeging. Bovendien geldt voor [appellant] dat hij nog steeds de Marokkaanse nationaliteit heeft, zodat hij door de intrekking niet staatloos wordt.

4.4. Gezien het vorenstaande leidt toepassing van het eerste en het tweede criterium op dit geval niet tot de conclusie dat hier een punitieve sanctie voorligt. Ook als het tweede en derde criterium in onderlinge samenhang worden gezien, bestaat geen aanleiding om tot die conclusie te komen. Verder bestaat geen aanleiding om de intrekking van het Nederlanderschap alleen op basis van de zwaarte van de maatregel als een punitieve sanctie aan te merken. De verwijzing naar de gecommuniceerde zaken bij het EHRM over de vraag of de intrekking van de Franse of Belgische nationaliteit kan worden aangemerkt als een 'criminal charge' leidt niet tot een ander oordeel, alleen al omdat het EHRM wat betreft de gecommuniceerde Franse zaak in het arrest van 25 juni 2020, Ghomid e.a. tegen Frankrijk, [ECLI:CE:ECHR:2020:0625JUD005227316](#), heeft geoordeeld dat de intrekking van de Franse nationaliteit na een strafrechtelijke veroordeling voor deelname aan een criminele samenzwering om een terroristische daad te begaan geen 'criminal charge' is in de zin van artikel 4 van het Zevende Protocol bij het EVRM. Ook slaagt de verwijzing naar het arrest van de Hoge Raad van 3 maart 2015 niet. De Hoge Raad heeft daarin bij de beoordeling van de aard van het alcoholslotprogramma betrokken dat de beschermde rechtsgoederen in hoge mate vergelijkbaar zijn met de aan de strafrechtelijke bestraffing voor dezelfde gedraging ten grondslag liggende rechtsgoederen, namelijk de bescherming van de verkeersveiligheid. Dat is bij de intrekking van het Nederlanderschap niet aan de orde, omdat de achtergrond van de intrekking van het Nederlanderschap zich, gelet op wat hiervoor is overwogen, niet laat vergelijken met de achtergrond van de aan [appellant] opgelegde strafrechtelijke sanctie.

4.5. Gelet op wat hiervoor is overwogen staat het ne-bis-in-idembeginsel niet in de weg aan de intrekking van het Nederlanderschap van [appellant]. [...]

Het lex-certabeginsel [...]

5.1 [...] In artikel II staat dat de intrekking van het Nederlanderschap niet op een veroordeling op basis van artikel 134a Sr kan worden gebaseerd indien deze onherroepelijk is geworden voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Rijkswet op 31 maart 2016. Nu de veroordeling van [appellant] door het Gerechtshof Den Haag onherroepelijk is geworden op 5 september 2016 mocht de staatssecretaris de intrekking

van het Nederlanderschap hierop baseren. Overigens heeft de staatssecretaris er terecht op gewezen dat ook zonder de veroordeling op basis van artikel 134a Sr de kern van de onherroepelijke veroordeling voor terroristische misdrijven in stand blijft. De rechtbank heeft dus terecht geoordeeld dat de intrekking van het Nederlanderschap niet in strijd is met het lex-certabeginsel. [...]

Discriminatie

6. [appellant] betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de intrekking van het Nederlanderschap niet in strijd is met het verbod op discriminatie in de zin van artikel 14, gelezen in samenhang met artikel 8 van het EVRM, artikel 21 van het EU Handvest en de artikelen 5 en 17 van het Europees Verdrag inzake nationaliteit (hierna: het EVN). [appellant] voert aan dat de staatssecretaris door toepassing van artikel 14, tweede lid, van de RWN in samenhang gelezen met artikel 14, achtste lid, van de RWN een direct onderscheid maakt tussen Nederlanders met meerdere nationaliteiten en Nederlanders met alleen de Nederlandse nationaliteit en dat de staatssecretaris een indirect onderscheid maakt naar ras, etnische afkomst en religie. [...]

6.1. Bij de beoordeling of het door [appellant] bedoelde onderscheid naar meerdere nationaliteiten in strijd is met het discriminatieverbod als bedoeld in artikel 14 van het EVRM moet worden uitgegaan van de jurisprudentie van het EHRM over deze bepaling. [...]

6.2. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen kan de intrekking grond van artikel 14, tweede lid, aanhef en onder b, van de RWN op zichzelf gezien op iedereen worden toegepast die voor de in die bepaling bedoelde misdrijven is veroordeeld. [appellant] wijst er echter terecht op dat feitelijk alleen Nederlanders met meerdere nationaliteiten worden geraakt door deze bepaling, omdat artikel 14, achtste lid, van de RWN bepaalt dat geen verlies van het Nederlanderschap plaatsvindt, indien staatloosheid daarvan het gevolg zou zijn. [...] De doelstelling van het in artikel 14, achtste lid, van de RWN neergelegde verbod, te weten het voorkomen van staatloosheid, is, mede gelet op het Staatloosheidsverdrag en het EVN, legitiem. Het voorkomen van staatloosheid is een verdragsrechtelijke plicht, die impliceert dat staten personen met één nationaliteit anders moeten behandelen dan personen met meerdere nationaliteiten. Daarentegen is er geen verdragsrechtelijk verankerd recht op meerdere nationaliteiten. [...] De staatssecretaris heeft zich niet ten onrechte op het standpunt gesteld dat de inperking van zijn mogelijkheid om het Nederlanderschap krachtens artikel 14, tweede lid, aanhef en onder b, van de RWN in te trekken tot personen waarbij de intrekking niet leidt tot staatloosheid, een geschikt middel is om de hiervoor vermelde doelstelling te bereiken. Verder verricht de staatssecretaris in elk individueel geval een evenredigheidsbeoordeling.

6.3. Voor zover artikel 14, tweede lid, aanhef en onder b, van de RWN indirect onderscheid maakt naar ras, etnische afkomst en religie, bestaat ook hiervoor een objectieve en redelijke rechtvaardiging. De doelstelling van de intrekking van het Nederlanderschap krachtens deze bepaling, het tot uitdrukking brengen dat [appellant] zich zodanig tegen de Nederlandse belangen heeft gekeerd dat de band met Nederland niet langer kan bestaan, is op zichzelf legitiem. Deze doelstelling strookt met artikel 7, eerste lid, aanhef en onder sub d, van het EVN en artikel 8, derde lid, aanhef en onder a,

sub ii, van het Staatloosheidsverdrag, die uitdrukkelijk voorzien in intrekking van de nationaliteit wegens gedrag dat de essentiële belangen van de verdragsstaat ernstig schaadt. De intrekking van het Nederlanderschap is een geschikt middel om de hiervoor vermelde doelstelling te bereiken. De staatssecretaris heeft zich hierbij niet ten onrechte op het standpunt gesteld dat de intrekking van het Nederlanderschap noodzakelijk is gelet op de ernst van de door [appellant] gepleegde feiten. De Afdeling neemt ten slotte in aanmerking dat artikel 14, tweede lid, aanhef en onder b, van de RWN, gelezen in samenhang met het achtste lid, objectief is geformuleerd, in die zin dat de staatssecretaris deze bepaling kan toepassen op iedere Nederlander die een tweede nationaliteit heeft, waarbij niet van belang is hoe lang de betrokkene al de Nederlandse nationaliteit heeft en hoe hij deze heeft verkregen. [...]

Belangenafweging, Unierechtelijk evenredigheidsbeginsel en het EVRM

[...] 7.1. Het Hof heeft in het arrest Rottmann van 2 maart 2010, [ECLI:EU:C:2010:104](#), punten 54-56, overwogen dat in het geval de intrekking van de nationaliteit tot gevolg heeft dat de betrokkene naast de nationaliteit van de betrokken lidstaat ook het burgerschap van de Unie verliest, nagegaan moet worden of het intrekkingbesluit in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel wat de gevolgen ervan voor de situatie van de betrokkene uit het oogpunt van het Unierecht betreft, in voorkomend geval naast de toetsing van de evenredigheid van dit besluit aan het nationale recht. [...]

De staatssecretaris heeft bij de evenredigheidsbeoordeling terecht in aanmerking genomen dat [appellant] door de intrekking niet staatloos raakt, omdat hij ook de Marokkaanse nationaliteit bezit. Ook heeft de staatssecretaris terecht in aanmerking genomen dat het verlies van het Unieburgerschap geen gevolgen heeft voor het Unieburgerschap van zijn kinderen, dat het Unieburgerschap voor het uitoefenen van gezinsleven met hen geen vereiste is, dat hij zijn contacten met zijn kinderen niet heeft gestaafd en dat hij weinig naar voren heeft gebracht over zijn persoonlijke omstandigheden. De staatssecretaris heeft niet ten onrechte in aanmerking genomen dat de omstandigheid dat [appellant] sinds zijn geboorte beschikt over de Nederlandse nationaliteit gelet op de aard en ernst van de gepleegde feiten en de ernstige schending van de essentiële belangen van de staat onvoldoende zwaarwegend is om de intrekking van het Nederlanderschap en daarmee het verlies van het Unieburgerschap onevenredig te achten. De staatssecretaris heeft verder terecht in aanmerking genomen dat met de intrekking van het Nederlanderschap tot uitdrukking wordt gebracht dat de band tussen Nederland en [appellant], zijnde iemand die de essentiële belangen van de Nederlandse staat ernstig heeft geschonden door het begaan van terroristische misdrijven, niet langer kan bestaan. De staatssecretaris heeft zich niet ten onrechte op het standpunt gesteld dat de intrekking van het Nederlanderschap geschikt is om aan deze verbreking van de band tussen [appellant] en Nederland inhoud te geven. [...]

De rechtbank heeft daarom terecht geoordeeld dat de staatssecretaris een deugdelijke Unierechtelijke evenredigheidsbeoordeling heeft gemaakt. Aangezien hij daarbij alle door [appellant] naar voren gebrachte belangen en persoonlijke omstandigheden heeft betrokken, betoogt [appellant] tevergeefs dat de rechtbank artikel 68a van het BVVN buiten toepassing had moeten laten. [...]

Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen heeft de staatssecretaris zich terecht op het standpunt gesteld dat de intrekking van het Nederlandschap een bij wet voorziene regeling is, die gelet op de hiervoor beschreven evenredigheidsbeoordeling niet willekeurig wordt toegepast en met de nodige waarborgen en rechtsbescherming is omkleed. Verder heeft de Afdeling in de uitspraak van vandaag, [ECLI:NL:RVS:2020:3046](#), overwogen dat [appellant] niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 van het EVRM bij terugkeer naar Marokko. Alleen al hierom kan [appellant] zich in deze procedure niet met succes op artikel 3 van het EVRM beroepen.

[ECLI:NL:RVS:2020:3045](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Wegenverkeerswet

JnB2021, 24

Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Holland, 18-12-2020 (publ. 23-12-2020), HAA 20/6086

Algemeen Directeur van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen, verweerder.
Wegenverkeerswet 1994 (Wvw) 130, 131

Regeling maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid 2011 (Regeling maatregelen) 5, 6, 23 lid 3, bijlage 1, onder B, onderdeel II sub b

WEGENVERKEERSWET 1994. RIJGESCHIKTHEID. DRUGS. Opleggen onderzoek rijgeschiktheid en schorsen geldigheid rijbewijs. De voorzieningenrechter is, gelet op de aangehaalde passage in r.o. 4.3.2 uit de toelichting bij de "Regeling van de Minister van Infrastructuur en Milieu, van 08 juni 2017, nr. IENM/BSK-2017/127934, houdende wijziging van de Regeling maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid 2011 in verband met de verbetering van de aanpak van rijden onder invloed van drugs" (Staatscourant 2017, 32919), voorshands van oordeel dat in het geval waarin het vermoeden dat een betrokkene niet beschikt over de geestelijke geschiktheid voor het besturen van motorrijtuigen waarvoor een rijbewijs is afgegeven, in een geval waarin het gebruik van drogerende middelen aan de orde is, dit vermoeden, in dit geval van ernstig gestoord inzicht of gedrag, niet alleen kan worden gebaseerd op een bloedwaarde die hoger ligt dan de voor de drugs vastgestelde grenswaarde, maar dat in dat geval ook moet blijken van aanvullende gegevens die tot het vermoeden van ernstig gestoord inzicht of gedrag kunnen leiden.

[ECLI:NL:RBNHO:2020:10832](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet bescherming persoonsgegevens

JnB2021, 25

MK ABRS, 23-12-2020, 201907726/1/A3

burgemeester van Utrecht, appellant.

Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

Gemeentewet 149, 151a

Algemene plaatselijke verordening (Apv) 3:16

Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) 1, 6, 8, 16, 23

Privacyrichtlijn 1, 2, 8

Gemeentewet

WET BESCHERMING PERSOONSGEGEVENS. Registratieplicht raamprostituees. De AP heeft zich i.c. terecht op het standpunt gesteld dat er voor de gegevensverwerking van sekswerkers geen grondslag bestaat in een wet in formele zin, zodat voor doorbreking van het verbod van artikel 16 van de Wbp geen aanleiding bestaat. Verwijzing naar ABRS 28-08-2018, [ECLI:NL:RVS:2018:2856](#). Nu sprake is van structurele verwerking en er op 26 april 2018 geen wettelijke regeling in zicht was die de beoogde verwerking mogelijk maakt, heeft de AP overeenkomstig de vaste gedragslijn geen toepassing hoeven geven aan de ontheffingsmogelijkheid in artikel 23, eerste lid, aanhef en onder f, van de Wbp.

[...] Bij besluit van 26 april 2018 heeft de AP de voorgenomen gegevensverwerking Registratieplicht raamprostituees van de gemeente Utrecht onrechtmatig geacht en het verzoek om ontheffing voor het mogen verwerken van bijzondere persoonsgegevens afgewezen. [...]

[...] 9.1. Niet in geschil is dat de voorgenomen registratie van sekswerkers in een gemeentelijk systeem een verwerking is van bijzondere persoonsgegevens, namelijk een verwerking van persoonsgegevens over het seksuele leven. Zo'n verwerking van bijzondere persoonsgegevens is op grond van artikel 16 van de Wbp verboden, tenzij er sprake is van een van de wettelijke uitzonderingsgronden. Volgens de burgemeester is voldaan aan de uitzonderingsgrond van artikel 23, eerste lid, aanhef en onder f, van de Wbp, omdat een wet in formele zin uitdrukkelijk voorziet in de verwerking van de bijzondere persoonsgegevens, namelijk artikel 151a van de Gemeentewet.

[...] 9.5. Met de rechtbank is de Afdeling van oordeel dat de AP zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat er voor de gegevensverwerking van sekswerkers geen grondslag bestaat in een wet in formele zin, zodat voor doorbreking van het verbod geen aanleiding bestaat. Artikel 151a van de Gemeentewet biedt geen uitdrukkelijke bevoegdheid om bijzondere persoonsgegevens te verwerken. Uit de formulering van deze bepaling volgt niet onmiskenbaar dat van het verbod van iemand gegevens te verwerken over het seksuele leven kan worden afgeweken, dus ook niet voor een vergunningstelsel - waarvan het registratieproces onderdeel uitmaakt - met als doel het tegengaan van ernstige misstanden als uitbuiting en mensenhandel. De rechtbank heeft derhalve terecht niet relevant geacht dat hier de invoering van een vergunningstelsel aan de orde is. Dat de Wbp later dan artikel 151a van de Gemeentewet in werking is getreden en er daarom geen rekening is gehouden met artikel 23 van de Wbp baat de burgemeester evenmin, nu voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Wbp eenzelfde waarborg gold. Bovendien is ook bij latere wijzigingen van de Gemeentewet geen bepaling opgenomen

waarin uitdrukkelijk de bevoegdheid tot verwerking van bijzondere persoonsgegevens is geregeld.

Wat de burgemeester heeft aangevoerd, biedt geen aanknopingspunten om in dit geval anders te oordelen dan de Afdeling deed in de uitspraak van 28 augustus 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:2856](#). [...]

[...] 10.2. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat de AP, nu er sprake is van structurele verwerking en er op 26 april 2018 geen wettelijke regeling in zicht was die de beoogde verwerking mogelijk maakt, overeenkomstig de vaste gedragslijn geen toepassing heeft hoeven geven aan de ontheffingsmogelijkheid in artikel 23, eerste lid, aanhef en onder f, van de Wbp. De Afdeling volgt de burgemeester niet in zijn betoog dat de rechtbank heeft miskend dat op de AP in dit geval, gelet op de aard en de ernst van de verwerkingsdoelen, een verzwaarde motiveringplicht rustte. De rechtbank heeft voorts terecht bij de beoordeling betrokken dat de ontheffingsbevoegdheid van de nationale toezichthouders niet terugkomt in de AVG, die sinds 25 mei 2018 de Wbp vervangt. Ook in het wetsvoorstel Uitvoeringswet AVG komt de ontheffingsbevoegdheid niet terug. Dit onderstreept dat terughoudend moet worden omgegaan met de ontheffingsbevoegdheid. Bovendien is ook thans - los van de vraag of het wetsvoorstel "Wet regulering sekswerk" een wettelijke grondslag tot verwerking van bijzondere persoonsgegevens ten behoeve van een vergunning dan wel registratieplicht voorziet - geen sprake van "een redelijke termijn waarbinnen wetgeving op komst is". Het is immers onduidelijk of dit conceptwetsvoorstel op de voorgestelde wijze zal worden aangenomen en zo ja, wanneer dat het geval zal zijn. [...]

[ECLI:NL:RVS:2020:3087](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet openbaarheid van bestuur

JnB2021, 26

MK ABRS, 23-12-2020, 201900659/1/A3

Schoolbestuur voor primair en voortgezet onderwijs tussen Lauwers en Eems-stichting (de stichting).

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 1:1, 1:3

Wet openbaarheid van bestuur (Wob) 1a

Wet op het primair onderwijs (Wpo) 1, 48

Wet op het voortgezet onderwijs (Wvo) 1, 42b

Burgerlijk Wetboek (BW) Boek 2

WET OPENBAARHEID VAN BESTUUR. BESTUURSORGAAN. Gelet op artikel 1 van de Wpo en artikel 1 van de Wvo is de stichting het bevoegd gezag van verschillende scholen voor primair en voortgezet onderwijs. Ingevolge artikel 48, vijfde lid, van de Wpo en artikel 42b, vijfde lid, van de Wvo oefent de stichting alle taken en bevoegdheden van het bevoegd gezag uit. Slechts voor zover deze bevoegdheden strekken tot het eenzijdig bepalen van de rechtspositie van andere rechtssubjecten, is de stichting bestuursorgaan in de

zin van artikel 1:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Awb. De Afdeling preciseert hiermee haar rechtspraak ten opzichte van de uitspraak van 23 november 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:3128](#).

[...] Bij drie afzonderlijke brieven van 29 maart 2017 heeft de stichting drie verzoeken van [appellanten] op grond van de [...] ([...] Wob) om toezending van documenten gedeeltelijk afgewezen.

[...] Besluitkarakter reacties op verzoeken

[...] 8.1. Gelet op artikel 1a, eerste lid, van de Wob is deze wet alleen van toepassing op bestuursorganen. Het begrip 'bestuursorgaan' in dit artikel is gelijk aan het begrip 'bestuursorgaan' in artikel 1:1 van de Awb.

8.2. De stichting is, zoals ook niet in geschil is, geen orgaan van een krachtens publiekrecht ingestelde rechtspersoon als bedoeld in artikel 1:1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Awb. De stichting is immers krachtens privaatrecht ingesteld.

8.3. Voor beantwoording van de vraag of een privaatrechtelijke rechtspersoon zoals de stichting een bestuursorgaan in de zin van artikel 1:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Awb is, is bepalend of die privaatrechtelijke rechtspersoon met enig openbaar gezag is bekleed. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraken van 17 september 2014, [ECLI:NL:RVS:2014:3379](#) en [ECLI:NL:RVS:2014:3394](#)), is dat het geval voor zover aan de privaatrechtelijke rechtspersoon een publiekrechtelijke bevoegdheid tot het eenzijdig bepalen van de rechtspositie van andere rechtssubjecten is toegekend. Openbaar gezag kan in beginsel slechts bij wettelijk voorschrift worden toegekend. Als een daartoe strekkend wettelijk voorschrift ontbreekt, is de privaatrechtelijke rechtspersoon in beginsel geen bestuursorgaan.

8.4. Zoals onder 6.1 al is overwogen, heeft de stichting blijkens haar statuten ten doel het verzorgen, in stand houden en verbreden van het openbaar primair en voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 48 van de Wpo en artikel 42b van de Wvo in Noord-Groningen. [appellanten] stellen met juistheid dat de stichting, anders dan de stichting waarover in de door de rechtbank aangehaalde uitspraak van de Afdeling van 28 juni 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:1691](#) is geoordeeld, geen samenwerkingsverband is. Gelet op artikel 1 van de Wpo en artikel 1 van de Wvo is de stichting het bevoegd gezag van verschillende scholen voor primair en voortgezet onderwijs. Ingevolge artikel 48, vijfde lid, van de Wpo en artikel 42b, vijfde lid, van de Wvo oefent de stichting alle taken en bevoegdheden van het bevoegd gezag uit. Slechts voor zover deze bevoegdheden strekken tot het eenzijdig bepalen van de rechtspositie van andere rechtssubjecten, is de stichting bestuursorgaan. De Afdeling preciseert hiermee haar rechtspraak ten opzichte van de uitspraak van 23 november 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:3128](#). De door [appellanten] geciteerde passage uit de geschiedenis van de totstandkoming van de Wpo en de Wvo geeft geen aanleiding om anders te oordelen. Uit deze passage volgt niet dat de wetgever heeft beoogd om voor een stichting die een openbare school voor primair of voortgezet onderwijs in stand houdt af te wijken van de Awb, in die zin dat alle handelingen van een dergelijke stichting als besluiten in de zin van de Awb zouden moeten worden aangemerkt. In de context van de geciteerde passage staat met zoveel woorden dat bij zogenoemde b-organen - zoals in dit geval de stichting - alleen het uitoefenen van de publiekrechtelijke bevoegdheden onder de Awb valt en dus niet het

feitelijk handelen en het handelen krachtens privaatrecht. [appellanten] worden daarom niet gevolgd in hun betoog dat de Wob van toepassing is op alle handelingen van een stichting voor openbaar primair of voortgezet onderwijs. Dat de rechtbank in eerdere uitspraken anders heeft overwogen, betekent niet dat de rechtbank dit onjuiste oordeel had moeten herhalen. De rechtbank moest ambtshalve beoordelen of de Wob van toepassing is en, in het verlengde daarvan, in hoeverre de stichting een bestuursorgaan is.

8.5. [appellanten] worden niet gevolgd in hun betoog dat de in de Wpo aan het bevoegd gezag toegekende bevoegdheden tot het vaststellen van een klachtenregeling, een managementstatuut of een jaarrekening publiekrechtelijke bevoegdheden tot het eenzijdig bepalen van de rechtspositie van andere rechtssubjecten betreffen. Ook voor het overige is de Afdeling met de rechtbank van oordeel dat de verzoeken van [appellanten] geen betrekking hebben op dergelijke bevoegdheden van de stichting. De stichting is dan ook, voor zover het gaat om de onderwerpen waarop de verzoeken zien, niet met enig openbaar gezag bekleed en dus geen bestuursorgaan. Ambtshalve overweegt de Afdeling dat de brieven van 28 augustus 2017 daarom geen besluiten in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb zijn, omdat het geen beslissingen van een bestuursorgaan zijn. De rechtbank heeft zich daarom ten onrechte bevoegd geacht om kennis te nemen van de door [appellanten] tegen die brieven ingestelde beroepen. [...]

[ECLI:NL:RVS:2020:2963](#)

In soortgelijke zin de uitspraak van de Afdeling van dezelfde datum inzake
[ECLI:NL:RVS:2020:3067](#).

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Algemeen bestuursrecht"
(JnB2021, 2).

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Regulier

JnB2021, 27

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, 17-12-2020 (publ. 18-12-2020), AWB 19/9476

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2004/81/EG 3, 4, 6, 7, 8

Vw 2000 8

Vb 2000 3:48

REGULIER. Verblijfsvergunning bepaalde tijd regulier (humanitair tijdelijk), aangifte mensenhandel. Bedenktijd (art. 6 Richtlijn 2004/81/EG) en Dublinclaimanten. Verblijfsrecht en andere rechten. Beleidswijziging (WBV 2019/10).

Bedenktijd (art. 6 Richtlijn 2004/81/EG) en Dublinclaimanten

Niet in geschil is dat uit B8/3.1 Vc 2000 volgt dat vreemdelingen op wie de Dublinovereenkomst van toepassing is (Dublinclaimanten), geen bedenktijd krijgen en dat de staatssecretaris in dit geval overeenkomstig de beleidsregels heeft gehandeld door eiser geen bedenktijd te geven. Naar het oordeel van de rechtbank volgt echter uit artikel 6, in samenhang met artikel 3, van Richtlijn 2004/81/EG dat onderdanen van derde landen, indien aan de orde, bedenktijd moeten krijgen en dat Dublinclaimanten hiervan niet zijn uitgezonderd. In zoverre is richtlijnconforme interpretatie niet mogelijk en is de beroepsgrond terecht voorgedragen. Deze beroepsgrond kan echter niet leiden tot een vernietiging van het bestreden besluit, gelet op het volgende. Allereerst volgt uit artikel 6, derde lid, van Richtlijn 2004/81/EG dat bedenktijd op zichzelf geen recht op verblijf met zich brengt. Verder volgt uit artikel 8, eerste lid, van Richtlijn 2004/81/EG dat ook al kan worden bekeken of de desbetreffende onderdaan van een derde land voldoet aan de voorwaarden voor de afgifte van een verblijfstitel zodra deze duidelijk blijkt heeft gegeven van zijn bereidheid tot medewerking. Naar het oordeel van de rechtbank is zo'n situatie hier aan de orde. Eiser heeft in het aanmeldgehoor van 5 mei 2019 met zoveel woorden verklaard slachtoffer te zijn van mensenhandel. De gemachtigde van eiser heeft daarna in een brief van 9 juli 2019 de AVIM bericht dat eiser slachtoffer is van mensenhandel en dat hij hiervan aangifte wil doen bij de politie. Daarbij is erop gewezen dat de IND op 13 juni 2019 signalen van mensenhandel heeft doorgezet aan de AVIM. Eiser heeft daarmee duidelijk laten blijken bereid te zijn mee te werken aan een onderzoek naar mensenhandel. Eiser heeft ook vervolgens op 9 oktober 2019 aangifte gedaan. Gesteld noch gebleken is dat de keuze van eiser om mee te werken niet weloverwogen is geweest. Daarbij neemt de rechtbank in aanmerking dat eiser al die tijd o.g.v. artikel 8, onder m, Vw 2000 rechtmatig verblijf heeft gehad en dat niet in geschil is dat hij uit dien hoofde toegang heeft gehad tot een behandeling als bedoeld in artikel 7 van Richtlijn 2004/81/EG. In zoverre valt niet in te zien dat eiser is benadeeld en hem relevante voorzieningen zijn onthouden.

Verblijfsrecht en andere rechten

De beroepsgrond van eiser dat hij voldoet aan de voorwaarden van artikel 8 van Richtlijn 2004/81/EG en dat hij daarom o.g.v. artikel 3.48 Vb 2000 een verblijfsvergunning had moeten krijgen, slaagt niet. Uit B8/3.1 Vc 2000 volgt dat een aanvraag van een Dublinclaimant wordt afgewezen nadat een bericht is ontvangen van het OM, dat de aanwezigheid van de desbetreffende vreemdeling in Nederland niet noodzakelijk wordt geacht in het belang van de opsporing en vervolging van mensenhandel. Daarmee is in de desbetreffende beleidsregels uitgewerkt dat als de desbetreffende vreemdeling niet voldoet aan de voorwaarde voor een verblijfstitel als bedoeld in artikel 8, eerste lid, onder b, van Richtlijn 2004/81/EG hem o.g.v. het tweede lid van die bepaling geen verblijfstitel mag worden verleend. Uit artikel 8, eerste lid, van Richtlijn 2004/81/EG volgt, dat het moment waarop door de bevoegde autoriteit wordt bekeken of de onderdaan van een derde land dienstig is voor het onderzoek (mede)bepalend is voor de vraag of aan de voorwaarde onder b wordt voldaan. Anders dan eiser betoogt, volgt uit artikel 8 niet dat ook als de vreemdeling dienstig voor het onderzoek is geweest hij – met terugwerkende kracht – in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning. Gelet op het

voorgaande en omdat vaststaat dat op het moment dat de staatssecretaris het primaire besluit heeft genomen eiser een Dublinclaimant was en het OM heeft bericht dat de aanwezigheid van eiser niet noodzakelijk wordt geacht, heeft de staatssecretaris o.g.v. artikel 3.48 Vb 2000 niet de bevoegdheid om aan eiser een verblijfsvergunning te verlenen. Andere rechten – dan de hiervoor besproken bedenktijd en verblijfsrecht – die een onderdaan van een derde land als gesteld slachtoffer van mensenhandel gedurende een strafrechtelijk onderzoek heeft, zijn hier niet aan de orde alleen al omdat niet in geschil is dat met genoemde brief van het OM het strafrechtelijk onderzoek is beëindigd.

Beleidswijziging
De rechtbank volgt eiser ook niet in zijn betoog dat de met WBV 2019/10 ingezette wijziging van de beleidsregels in B8/3.1 Vc 2000 in strijd is met Richtlijn 2004/81/EG. De rechtbank stelt daarbij voorop, dat artikel 4 van Richtlijn 2004/81/EG de lidstaten niet belet om voor personen die onder deze richtlijn vallen, gunstigere bepalingen vast te stellen of te handhaven. Uit deze bepaling, noch uit andere bepalingen van deze richtlijn, kan een uitleg worden afgeleid die erop neerkomt dat gunstigere bepalingen niet meer kunnen worden teruggedraaid. Niet in geschil is dat vóór de inwerkingtreding van WBV 2019/10 het beleid was om (ook) aan Dublinclaimanten direct na de aanvraag en voor de standpuntbepaling door het OM een vergunning te verlenen. Evenmin in geschil is dat dat beleid qua voorwaarden voor vergunningverlening gunstiger is dan artikel 8 van Richtlijn 2004/81/EG. Met de beleidswijziging zijn slechts voor Dublinclaimanten de hiervoor geschetste gunstigere bepalingen niet meer van toepassing. De rechtbank vindt verder dat de staatssecretaris deugdelijk heeft gemotiveerd waarom het met de beleidswijziging ontstane onderscheid tussen Dublinclaimanten en andere vreemdelingen gerechtvaardigd is. In WBV 2019/10 heeft de staatssecretaris hierover een toelichting gegeven.

Voor zover eiser meent dat op hem nog het oude beleid van toepassing is, omdat hij al op 5 mei 2019 te kennen heeft gegeven slachtoffer te zijn van mensenhandel, volgt de rechtbank hem hierin niet. Niet in geschil is dat zowel in de oude als in de gewijzigde B8/3.1 Vc 2000 staat dat de IND het Model M55 ambtshalve aanmerkt als een aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning, zodra deze door de politie is doorgestuurd naar de IND. Dat betekent dat het moment van doorzending van het Model M55 bepalend is voor de vraag wanneer de aanvraag is ingediend (vgl. [ECLI:NL:RVS:2018:4297](#)). Omdat de politie in dit geval het Model M55 op 11 oktober 2019 heeft doorgestuurd naar de IND, is o.g.v. het beleid dus pas op die datum de aanvraag om een verblijfsvergunning ingediend. Verder is van belang dat WBV 2019/10 op 1 augustus 2019 in werking is getreden en geen overgangsbepaling kent. [ECLI:NL:RBDHA:2020:13035](#)

JnB2021, 28

Mk Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, 17-12-2020 (publ. 28-12-2020), AWB 19/9432

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vb 2000 8.12

EVRM 8

REGULIER. Verblijfsrecht als gemeenschapsonderdaan geëindigd. Periode van verblijf in Nederland. Rechtmatig verblijf als werknemer, werkzoekende, zelfstandige of economisch niet-actieve. Onredelijke belasting voor het sociale zekerheidsstelsel. Belangenafweging toelaatbaarheid verwijdering. Artikel 8 EVRM.

Niet in geschil is dat eiseres bij een verblijf van langer dan zes maanden buiten Nederland eventuele eerdere opgebouwde rechten verliest. Wel is in geschil of eiseres in de periode van 18 december 2014 tot 14 augustus 2015 in Nederland heeft verbleven of in het buitenland. De staatssecretaris heeft zich hierover in het bestreden besluit terecht op het standpunt gesteld dat eiseres niet met bewijsstukken heeft onderbouwd dat zij ook in de periode van 18 december 2014 tot 14 augustus 2015 in Nederland heeft verbleven en dat zij in die periode was opgenomen in een hulpcentrum. De staatssecretaris heeft daarom bij vaststelling van de periode waarin eiseres in Nederland heeft verbleven, uit kunnen gaan van de gegevens zoals die in de BRP zijn vermeld. In de BRP is vermeld dat eiseres in de periode van 18 december 2014 tot 14 augustus 2015 niet stond ingeschreven in Nederland. De beroepsgrond van eiseres dat zij vanaf 2013 steeds in Nederland is geweest en dat haar werkzaamheden uit 2013 bij de beoordeling moeten worden betrokken, slaagt daarom niet.

De rechtbank volgt de staatssecretaris in het standpunt dat eiseres in de periode van 10 augustus 2015 tot 1 april 2016 rechtmatig verblijf heeft gehad. Ook heeft de staatssecretaris kunnen vinden dat van rechtmatig verblijf in de periode daarna niet is gebleken. De arbeid die eiseres heeft verricht na 1 april 2016, voldoet niet aan de voorwaarden en eiseres heeft ook overigens niet onderbouwd dat zij heeft voldaan aan de voorwaarden van artikel 8.12, eerste en tweede lid, Vb 2000. De stelling van eiseres dat ze door haar zwangerschap werkloos is geworden en dat daarom op grond van artikel 8.17, tweede lid, onder b, Vb 2000 haar verblijfsrecht niet is beëindigd, volgt de rechtbank niet. Eiseres heeft niet onderbouwd dat haar zwangerschap de reden is voor het niet langer uitoefenen van haar werkzaamheden en daarnaast gaat artikel 8.17, tweede lid, onder b, Vb 2000 over een andere situatie (duurzaam verblijf) dan hier aan de orde. Eiseres heeft verder gesteld dat zij door haar verstandelijke beperking arbeidsongeschikt zou zijn. De rechtbank kan haar niet volgen in die stelling, aangezien die beperking eiseres er niet van weerhoudt om drie tot vier dagen per week (zwart) in een bar te werken. De beroepsgrond van eiseres dat zij ook na 1 april 2016 rechtmatig verblijf heeft gehad, slaagt niet.

De staatssecretaris heeft bij zijn standpunt dat eiseres een onredelijke belasting voor het sociale zekerheidsstelsel vormt, kunnen betrekken dat zij al sinds 18 februari 2016 een PW-uitkering ontvangt. Zij doet dus al lange tijd een beroep op de openbare kas. Ook is niet gebleken dat eiseres binnen afzienbare tijd een reële kans maakt op legaal werk. Dat eiseres actief zou meewerken aan werk- en leertrajecten en actief op zoek is naar werk, heeft eiseres niet onderbouwd met stukken. Daarnaast komt dat niet overeen met de verklaringen van eiseres afgelegd tijdens de hoorzitting in bezwaar dat ze sinds 4 oktober 2015 geen actie heeft ondernomen om arbeid in loondienst te vinden. Eiseres merkt in beroep terecht op dat een beroep op het sociale zekerheidsstelsel niet automatisch leidt tot een verwijderingsmaatregel. De rechtbank stelt vast dat de

staatssecretaris in het bestreden besluit om die reden een uitgebreide belangenafweging op grond van Richtlijn 2004/38/EG heeft verricht, die hij in het nadeel van eiseres heeft kunnen laten uitvallen.

De staatssecretaris heeft terecht het standpunt ingenomen dat er tussen eiseres en haar twee in Nederland wonende kinderen geen gezinsleven in de zin van artikel 8 van het EVRM bestaat.

Beroep ongegrond.

[ECLI:NL:RBDHA:2020:13452](https://eur-lex.europa.eu/eli/nl/rbdha/2020/13452)

[Naar inhoudsopgave](#)

Terugkeerbesluit

JnB2021, 29

MK ABRS, 30-12-2020, 201907527/1/V1

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 3

Verdrag betreffende de Europese Unie 2, 3

EU Handvest 47

Richtlijn 2008/115/EG 3, 5, 6, 7, 9

Vw 2000 1, 14, 62a lid 1 lid 2, 66a lid 2 lid 7 b

TERUGKEERBESLUIT EN INREISVERBOD. Staatssecretaris heeft niet ten onrechte op de dag hij het besluit tot intrekking van het Nederlanderschap heeft genomen, ook het terugkeerbesluit genomen en de vreemdeling een inreisverbod opgelegd. De vreemdeling vormt een werkelijke, actuele en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving.

Inleiding

2. De vreemdeling heeft vanaf zijn geboorte, op [geboortedatum] te [plaats], de Nederlandse en Marokkaanse nationaliteit gehad. De staatssecretaris heeft bij besluit van 7 mei 2018 het Nederlanderschap van de vreemdeling ingetrokken, omdat hij onherroepelijk is veroordeeld tot vier jaren gevangenisstraf waarvan twee jaren voorwaardelijk met proeftijd wegens het met het oogmerk om moord en doodslag met een terroristisch oogmerk voor te bereiden zich gelegenheid, middelen en inlichtingen verschaffen en voorwerpen voorhanden hebben waarvan hij weet dat zij bestemd zijn tot het plegen van het misdrijf en wegens het opzettelijk zich vaardigheden verwerven tot het plegen van een terroristisch misdrijf. Het betreft hier terroristische misdrijven als bedoeld in artikel 83 van het Wetboek van Strafrecht. Daarnaast is hij veroordeeld wegens het plegen van het misdrijf bedoeld in artikel 134a van het Wetboek van Strafrecht. [...]

De staatssecretaris heeft bij besluit van 7 mei 2018 krachtens artikel 62a, eerste en tweede lid, van de Vw 2000 een terugkeerbesluit uitgevaardigd tegen de vreemdeling en hem krachtens artikel 66a, tweede lid, van de Vw 2000 een inreisverbod opgelegd voor de duur van tien jaar en met de rechtsgevolgen als bedoeld in artikel 66a, zevende lid,

aanhef en onder b, van de Vw 2000, omdat de vreemdeling een gevaar vormt voor de openbare orde.

Datum terugkeerbesluit en inreisverbod

[...] 3.1. De staatssecretaris heeft het Nederlanderschap bij besluit van 7 mei 2018 krachtens artikel 14, tweede lid, aanhef en onder b van de Rijkswet op het Nederlanderschap ingetrokken. Het rechtsgevolg van dat besluit is direct ingetreden. Dat betekent dat de vreemdeling met ingang van 7 mei 2018 geen Nederlander meer is, maar een vreemdeling als bedoeld in artikel 1 van de Vw 2000, behalve gedurende de perioden waarin een voorlopige voorziening van kracht was. De Vw 2000 was daarom ten tijde van het besluit van 7 mei 2018 op hem van toepassing. Dat de vreemdeling rechtsmiddelen heeft aangewend tegen de intrekking van het Nederlanderschap en dat besluit daarom nog kon worden vernietigd maakt het voorgaande niet anders, omdat dit ten tijde van het besluit van 7 mei 2018 een onzekere toekomstige gebeurtenis was. Volgens artikel 6, zesde lid, van de Terugkeerrichtlijn (PB 2008 L 348) belet de richtlijn bovendien niet dat de lidstaten een terugkeerbesluit nemen tezamen met een besluit over de beëindiging van legaal verblijf. [...]

Actueel gevaar

[...] De staatssecretaris heeft in het besluit van 7 mei 2018 betrokken dat de vreemdeling tijdens de hoorzitting op 24 januari 2018 heeft verklaard dat hij niet begrijpt waarom hij zo hard wordt gestraft voor een foutje. Tijdens de hoorzitting heeft de vreemdeling ontkend dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan de door het gerechtshof bewezenverklaarde feiten, waaronder handelingen ter voorbereiding van moord en/of doodslag met een terroristisch oogmerk en het verwerven van vaardigheden tot het plegen van een terroristisch misdrijf. Deze gedragingen getuigen ervan dat de vreemdeling nog steeds een houding aanneemt die de in de artikelen 2 en 3 van het VEU bedoelde fundamentele waarden als de menselijke waardigheid en de mensenrechten aantast. Daarbij heeft de vreemdeling ter zitting bij de rechtbank noch bij de Afdeling duidelijk weten te maken dat en hoe hij afstand van zijn eerdere gedachtegoed heeft gedaan. De Afdeling neemt verder in aanmerking dat het tijdsverloop sinds de door de vreemdeling begane strafbare feiten relatief gering is. Daarnaast gaat het om zeer ernstige feiten. De terroristische misdrijven, waartoe de bewezenverklaarde feiten behoren, worden gerekend tot de zwaarste categorie van misdrijven, aldus het Gerechtshof Den Haag in het arrest van 7 juli 2016. De rechtbank heeft daarom terecht overwogen dat de staatssecretaris terecht aan de hand van de feitelijke gedragingen van de vreemdeling heeft geconcludeerd dat hij een werkelijke, actuele en voldoende ernstige bedreiging vormt voor een fundamenteel belang van de samenleving. [...]

Unierechtelijk evenredigheidsbeginsel

[...] 5.1. De staatssecretaris heeft in het besluit de belangen van de vreemdeling en zijn kinderen kenbaar betrokken. De rechtbank heeft terecht overwogen dat het daarbij niet van belang is onder welk kopje deze belangen aan de orde komen. Hoewel de vreemdeling terecht aanvoert dat het Unierechtelijk evenredigheidsbeginsel een ander beoordelingskader kent dan een belangenafweging aan de hand van artikel 8 van het EVRM, valt niet in te zien waarom de staatssecretaris zijn belangen niet goed heeft meegewogen in het besluit. De vreemdeling heeft zowel in zijn hogerberoepschrift als ter

zitting bij de Afdeling niet aangevoerd waarom het door hem gesignaleerde juridisch-formele onderscheid tussen de beide beoordelingskaders met zich brengt dat in dit geval sprake is van een motiveringsgebrek. Evenmin heeft de vreemdeling aangevoerd waarom een volgens hem juiste toepassing van de evenredigheidsbeoordeling in dit geval tot een materieel andere uitkomst zou leiden. [...]

Reëel risico op foltering

[...] 6.1. De rechtbank heeft terecht overwogen dat de vreemdeling niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 van het EVRM. Het EHRM heeft in §76 van genoemd arrest X [arrest van het EHRM van 10 juli 2018, X. t. Nederland, [ECLI:CE:ECHR:2018:0710JUD001431917](https://eur-lex.europa.eu/eli/ce/echr/2018/0710jud001431917)] benadrukt dat voor de vraag of een vreemdeling bij terugkeer naar Marokko een reëel risico loopt op schending van artikel 3 van het EVRM niet van belang is dat hij bij terugkeer zal worden gemonitord, gearresteerd en of verhoord, of zelfs veroordeeld door de Marokkaanse autoriteiten, omdat dit op zichzelf geen schending oplevert van artikel 3 van het EVRM. [ECLI:NL:RVS:2020:3046](https://eur-lex.europa.eu/eli/nl/rvs/2020/3046)

Richtlijnen en verordeningen

JnB2021, 30

HvJEU (Grote kamer), 17-12-2020, C-808/18

Europese Commissie tegen Hongarije.

Richtlijn 2008/115/EG 5, 6 lid 1, 12 lid 1, 13 lid 1

Richtlijn 2013/32/EU 6, 24 lid 3, 43, 46 lid 5

Richtlijn 2013/33/EU 8, 9, 11

TERUGKEERRICHTLIJN. Hongarije is de verplichtingen niet nagekomen die op deze lidstaat rusten krachtens de Terugkeerrichtlijn, de Procedurerichtlijn, en de Opvangrichtlijn.

Het Hof (Grote kamer) verklaart:

- 1) Hongarije is de verplichtingen niet nagekomen die op deze lidstaat rusten krachtens artikel 5, artikel 6, lid 1, artikel 12, lid 1, en artikel 13, lid 1, van richtlijn 2008/115/EG [Terugkeerrichtlijn], krachtens artikel 6, artikel 24, lid 3, artikel 43 en artikel 46, lid 5, van richtlijn 2013/32/EU [Procedurerichtlijn], en krachtens de artikelen 8, 9 en 11 van richtlijn 2013/33/EU [Opvangrichtlijn],
  - door te bepalen dat verzoeken om internationale bescherming van derdelanders of staatlozen die na aankomst uit Servië op het Hongaarse grondgebied de procedure voor internationale bescherming willen doorlopen alleen in de Röszke-transitzone (Hongarije) en de Tompa-transitzone (Hongarije) kunnen worden gedaan, en daarbij een vaste en algemene bestuurspraktijk te hanteren die het aantal verzoekers dat dagelijks deze transitzones binnen mag drastisch beperkt;
  - door in de Röszke- en de Tompa-transitzone een stelsel van algemene bewaring van personen die om internationale bescherming verzoeken in te voeren zonder de waarborgen van artikel 24, lid 3, en artikel 43 van [de Procedurerichtlijn], en van de artikelen 8, 9 en 11 van [de Opvangrichtlijn] in acht te nemen;

- door de verwijdering van alle illegaal op het Hongaarse grondgebied verblijvende derdelanders mogelijk te maken, met uitzondering van degenen die ervan worden verdacht een strafbaar feit te hebben begaan, zonder dat daarbij de procedures en waarborgen van artikel 5, artikel 6, lid 1, artikel 12, lid 1, en artikel 13, lid 1, van [de Terugkeerrichtlijn] in acht worden genomen, en
- door het antwoord op de vraag of personen die om internationale bescherming verzoeken en binnen de reikwijdte van artikel 46, lid 5, van [de Procedurerichtlijn] vallen, hun recht kunnen uitoefenen om op het Hongaarse grondgebied te blijven, afhankelijk te maken van voorwaarden die in strijd zijn met het Unierecht.
[ECLI:EU:C:2020:1029](https://eur-lex.europa.eu/eli/cj/oj/2020/1029)

Bij dit arrest is een [persbericht](#) uitgebracht.

JnB2021, 31

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, 18-12-2020 (publ. 18-12-2020), NL20.19118

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 30 lid 1

DUBLINVERORDENING. Italië. Tarakhel. De rechtbank volgt de jurisprudentie van de Afdeling niet en staat overdrachten niet toe totdat het EHRM uitspraak doet over de vraag of de opvangvoorzieningen in Italië in overeenstemming zijn met de eisen die de bijzondere kwetsbaarheid, die reeds volgt uit de minderjarigheid van het pasgeboren zoontje van eiseres, aan de opvang stelt. Omdat thans onduidelijk is wanneer het EHRM uitspraak zal doen en het tijdsverloop inmiddels aanzienlijk is, is geen aanleiding om de door de mk van deze zittingsplaats uitgezette lijn te verlaten. Verweerder moet bij zijn nieuw te nemen besluit het belang van het pasgeboren kind van eiseres door een deskundige laten vaststellen en vervolgens –kenbaar- betrekken bij zijn beoordeling als hij zich wederom op het standpunt stelt dat Italië verantwoordelijk is voor de asielaanvraag van eiseres.

[ECLI:NL:RBDHA:2020:13014](https://eur-lex.europa.eu/eli/nl/rbdha/2020/13014)

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenbewaring

JnB2021, 32

MK ABRS, 23-12-2020, 201904771/1/V3 en 201904774/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2008/115/EG 15

EU Handvest 6

VREEMDELINGENBEWARING. Prejudiciële verwijzing. Afdeling wil van het Hof van Justitie weten of het Unierecht de rechtbank verplicht tot ambtshalve toetsing of aan alle voorwaarden voor vreemdelingenbewaring is voldaan.

Samenvattend

7. Als de Opvangrichtlijn en de Terugkeerrichtlijn zo worden uitgelegd dat daarin niets is geregeld over de omvang van de rechterlijke toets in bewaringszaken, resteert de vraag of de Nederlandse procedurele regels in strijd zijn met het gelijkwaardigheidsbeginsel of het doeltreffendheidsbeginsel. Tot vandaag heeft de Afdeling geen aanleiding gezien om te twifelen aan haar bestaande jurisprudentie dat die beginselen niet zonder meer in de weg staan aan de beperkte ambtshalve toetsing die wordt voorschreven door de Nederlandse procedurele regels. De voorwaarden voor bewaring nemen niet dezelfde positie in als nationale bepalingen van openbare orde. Verder hebben vreemdelingen alle mogelijkheid om beroepsgronden aan te voeren over de verschillende voorwaarden voor bewaring.

Over het voorgaande is naar aanleiding van de voorliggende zaken twijfel ontstaan. Zo blijkt niet dat het Hof ambtshalve toetsing in bewaringszaken heeft uitgesloten in haar arresten waarin uitleg is gegeven aan artikel 15 van de Terugkeerrichtlijn, heeft het Hof in verschillende soorten consumentenzaken een verplichting tot ambtshalve toetsing aangenomen en kan niet worden uitgesloten dat uit artikel 6 van het EU Handvest een dergelijke verplichting voortvloeit. Als het Unierecht zo wordt uitgelegd dat de rechtbank verplicht is ambtshalve de rechtmatigheid van alle voorwaarden voor bewaring te toetsen, kan de beperkte ambtshalve toetsing zoals die in het nationale recht is geregeld, geen stand houden.

Prejudiciële vraag

8. De Afdeling ziet gelet op het voorgaande aanleiding het Hof te verzoeken bij wijze van prejudiciële beslissing uitspraak te doen op de volgende vraag:

Verplicht het Unierecht, meer in het bijzonder artikel 15, tweede lid, van de Terugkeerrichtlijn en artikel 9 van de Opvangrichtlijn, gelezen in samenhang met artikel 6 van het EU Handvest, tot een ambtshalve toetsing in die zin dat de rechter verplicht is uit eigen beweging (ex officio) te beoordelen of aan alle voorwaarden voor bewaring is voldaan, met inbegrip van de voorwaarden waarvan de vreemdeling niet heeft betwist dat eraan is voldaan, terwijl hij daartoe wel de mogelijkheid had?

Verzoek om versnelde behandeling (PPA)

9. Een bevestigend antwoord op de gestelde prejudiciële vraag heeft tot gevolg dat de rechtbanken de rechtmatigheid van de bewaring niet langer alleen kunnen toetsen aan de hand van de beroepsgronden die een vreemdeling daartegen aanvoert. De rechtbanken moeten dan in elke zaak de rechtmatigheid van alle voorwaarden voor bewaring toetsen. Gelet hierop en het feit dat de gestelde prejudiciële vraag in beginsel alle bewaringszaken in Nederland raakt, die de rechter conform artikel 9, derde lid, van de Opvangrichtlijn en artikel 15, tweede lid, van de Terugkeerrichtlijn met spoed moet bezien, verzoekt de Afdeling om toepassing van de versnelde procedure (PPA). Ter illustratie: in 2019 werden in Nederland 3780 vreemdelingen in bewaring gesteld. Zoals in overweging 4.9 is beschreven wordt de rechtmatigheid van een maatregel van bewaring in Nederland altijd door een rechter getoetst. De rechtbanken zijn in 2019 dus met een groot aantal nieuwe bewaringszaken geconfronteerd. Daar komen vervolgens nog de procedures tegen het voortduren van de bewaring bij. De gestelde prejudiciële vraag raakt al die procedures, waaronder zaken van vreemdelingen die nog in bewaring

zitten. In die zaken kan het antwoord op de prejudiciële vraag de duur van eventuele onrechtmatige vrijheidsberoving verkorten.

10. Gelet op het vorenstaande, zal de behandeling van het hoger beroep worden geschorst totdat het Hof uitspraak heeft gedaan.

[ECLI:NL:RVS:2020:3034](#)

Bij deze uitspraak heeft de Afdeling een [persbericht](#) uitgebracht.

JnB2021, 33

MK ABRS, 24-12-2020, 202002115/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2008/115/EG 15

EU Handvest 6

VREEMDELINGENBEWARING. De gestelde prejudiciële vraag over ambtshalve toetsing [23 december 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:3034](#)] raakt alle bewaringszaken in Nederland. Gelet daarop is het te verwachten dat in veel hogerberoepsprocedures zal worden geklaagd over de omvang van de rechterlijke toetsing bij de rechtbank. Het aanhouden van al die zaken in afwachting van het arrest van het Hof verhoudt zich slecht tot de uit artikel 5 van het EVRM voortvloeiende termijnen. Net als in deze zaak is gedaan, zal de Afdeling daarom waar mogelijk grieven inhoudelijk beoordelen, los van de vraag of de rechtbank dat punt ambtshalve had moeten toetsen. Dit betekent echter niet dat de Afdeling in hoger beroep ambtshalve alle voorwaarden voor bewaring zal gaan toetsen. In hoger beroep is het grievenstelsel leidend (artikel 85 van de Vw 2000). Een algemene klacht dat de rechtbank niet ambtshalve heeft getoetst, zonder daarbij aan te geven op welk punt de rechtbank tot een onjuist oordeel is gekomen, is daarom altijd onvoldoende. Met een dergelijke klacht wordt immers onvoldoende duidelijk waarom het oordeel van de rechtbank onjuist zou zijn.

[ECLI:NL:RVS:2020:3114](#)

JnB2021, 34

MK ABRS, 21-12-2020, 202005346/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Awb 2:16 lid 2

VREEMDELINGENBEWARING. Elektronische ondertekening door AVIM. De enkele omstandigheid dat de rechtbank niet kon klikken op de zin 'Dit document is elektronisch ondertekend' in het digitale document van de maatregel, maakt niet dat de geldigheid van de elektronische handtekening niet gevalideerd kan worden.

1.1. Uit de laatstgenoemde uitspraak [[ECLI:NL:RVS:2019:3355](#)] volgt dat het digitale systeem van de politie, waarvan de AVIM gebruik maakt, het elektronisch ondertekenen van een maatregel mogelijk maakt waarbij met een zogenoemd associatierecord de inhoudelijke informatie en de elektronische handtekening van de maatregel onlosmakelijk

met elkaar zijn verbonden. Daarmee is gewaarborgd dat de maatregel na elektronische ondertekening niet ongemerkt kan worden gewijzigd. Alleen daartoe bevoegde medewerkers hebben toegang tot het onderdeel van het systeem dat uiteindelijk de zin 'Dit document is elektronisch ondertekend' in het digitale document van de maatregel produceert. Wanneer met gebruik van een gangbare PDF-viewer op die zin geklikt wordt, verschijnen de gegevens van de elektronische handtekening: de datum en het tijdstip van ondertekening, de naam van de ondertekenaar en de vermelding dat de handtekening geldig is en dat het document na ondertekening niet gewijzigd is. De enkele omstandigheid dat de rechtbank niet kon klikken op de genoemde zin, maakt niet dat de geldigheid van de elektronische handtekening niet gevalideerd kan worden. Uit de uitspraak van 8 oktober 2019 volgt immers dat validatie van de elektronische ondertekening in alle gevallen kan plaatsvinden door tussenkomst van een medewerker van de AVIM. De rechtbank had de staatssecretaris dit kunnen vragen, waardoor de handtekening alsnog gevalideerd kon worden.

2. In deze zaak heeft de staatssecretaris de rechtbank erop gewezen dat naast validatie met gebruik van de PDF-viewer en validatie door tussenkomst van een medewerker van de AVIM, de geldigheid van een elektronische handtekening ook gevalideerd kan worden via de website van de Justitiële Informatiedienst, die beschikt over de genoemde associatierecords. De staatssecretaris heeft die validatie zelf verricht en uit het aan de rechtbank overgelegde rapport daarvan volgt dat de maatregel niet is aangepast nadat deze is uitgegeven.

3. Gezien het voorgaande heeft de rechtbank ten onrechte overwogen dat de maatregel niet rechtsgeldig is ondertekend.

[ECLI:NL:RVS:2020:3028](#)

[Naar inhoudsopgave](#)